

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Strategie boje proti extremismu

Ministerstvo vnitra ČR
odbor bezpečnostní politiky

PRAHA 2009

Strategie boje proti extremismu

byla schválena vládou dne 4. května 2009 usnesením č. 572.

První část materiálu, doplněná přílohami č. 1 a č. 2, je věnována problematice extremismu na území ČR v roce 2008 a kontinuálně navazuje na předchozí vládní zprávy zabývající se problematikou extremismu. Druhá část materiálu obsahuje Koncepti boje proti extremismu.

Text neprošel jazykovou ani stylistickou úpravou.

OBSAH

I. Problematika extremismu na území České republiky v roce 2008	1
1. Úvod	1
2. Extremismus na území ČR v roce 2008	1
2.1 Stručná charakteristika extremistické scény	2
2.1.1 Pravicový extremismus	2
2.1.1.1 Neonacistická scéna	2
2.1.1.2 Krajně nacionalistické skupiny	5
2.1.1.3 Uplatňování státní moci na úseku práva sdružovacího	6
2.1.2 Levicový extremismus	8
2.1.2.1 Anarchoautonomní hnutí	8
2.1.2.2 Marxisticko-leninsky orientované skupiny	9
2.1.3 Problematika sekt a pseudonáboženských organizací	9
2.2. Problematika koncertů pravicově extremistických hudebních skupin a pravicově extremistických demonstrací, zneužívání Internetu	10
2.2.1 Problematika koncertů white power hudby	10
2.2.2 Demonstrace pravicových extremistů	11
2.2.3 Problematika internetu	11
2.3 Trestná činnost s extremistickým podtextem v roce 2008	12
2.3.1 Situace v ČR a v jednotlivých krajích	12
2.3.1.1 Celková situace	12
2.3.1.2 Skladba trestných činů	13
2.3.1.3 Pachatelé	14
2.3.1.4 Trestná činnost policistů s extremistickým podtextem	15
2.3.1.5 Trestná činnost příslušníků Armády ČR s extremistickým podtextem	15
2.3.1.6 Soudní statistiky	16
2.3.1.7 Statistiky Nejvyššího státního zastupitelství	17
2.3.2 Trestná činnost s antisemitským podtextem	18
2.4 Bezpečnostní rizika	18
2.5 Změny v možných právních postupech	19
2.5.1 Trestné činy a rasovým podtextem podle nového trestného zákoníku	19
2.5.2 Nový zákon o Policii ČR a nové možnosti	19
2.5.3 Novela některých ustanovení zákona č.84/1990 Sb., o právu shromažďovacím: „konec zahalených tváří	20
2.5.4 Novelizace zákona č.119/2002 Sb., o zbraních	20
2.5.5 Znalci pro oblast extremismu a problematika znaleckých posudků	20
3. Shrnutí	21
II. Koncepce boje proti extremismu	22
1. Komunikací proti demagogii	22
1.1 Otevřené a zodpovědné zpravodajství a PR	23

1.2 Zmapování vnímání extremistických myšlenek a jejich nositelů	24
1.3 Internet bez nenávistné propagandy	24
2. Vědomostí proti totalitářům	26
2.1 Vzdělávání pedagogů	26
2.2 Vzdělávací a osvětové materiály	27
2.3 Preventivní akce	27
3. Jednotná protiextremistická platforma	28
3.1 Koordinační dohody	28
3.2 Obecní policie	29
3.3 Města a obce	29
4. Odbornost a imunita	30
4.1 Vzdělávání velitelů opatření	31
4.2 Vzdělávání specialistů	31
4.3 Stabilizace a doplňování specialistů	31
4.4 Vzdělávání pracovníků justice	31
4.5 Systémové a paušální zamezení infiltrace extremistů	32
5. Efektivně a korektně proti násilí	33
5.1 Důsledný monitoring	33
5.2 Zvládání extremistických akcí	34
5.3 Využívání nového zákona o Policii ČR	35

III. Přílohy

Příloha č. 1: Nejvýznamnější aktivity resortů vnitra, obrany, školství, mládeže a tělovýchovy, kultury, práce a sociálních věcí

Příloha č. 2: Grafy, tabulky a mapka

Graf č. 1: Vývoj počtu zjištěných tr. činů s extremistickým podtextem a jejich pachatelů na území ČR v letech 1998 až 2008
 Kriminalita s extremistickým podtextem v krajích (v členění dle VÚSC) ČR v roce 2006 až 2008
 Podíl jednotlivých krajů (v členění dle VÚSC) na zjištěné trestné činnosti s extremistickým podtextem v ČR v roce 2008

Tabulka č.1, Graf č. 2: Počet trestných činů s extremistickým podtextem v ČR v letech 2007 a 2008
 Podíl jednotlivých krajů na zjištěné trestné činnosti s extremistickým podtextem v ČR v roce 2008

Tabulka č. 2, Graf č.3: Zjištěné trestné činy s antisemitským podtextem za rok 2007 a 2008 (tabulka)
 Zjištěné trestné činy v ČR s antisemitským podtextem za rok 2005 až 2008 (graf)

Mapka: Zjištěné trestné činy s rasovým či jiným extremistickým podtextem v ČR v roce 2008 (mapka dle okresů).

Legenda k mapce

Seznam použitých zkratk

STRATEGIE BOJE PROTI EXTREMISMU

I. PROBLEMATIKA EXTREMISMU NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY V ROCE 2008

1. Úvod

Zpráva o problematice extremismu na území ČR v roce 2008 (dále jen „Zpráva“) je předkládána jak na základě usnesení vlády ze dne 24. listopadu 2008 č. 1506 jako nedílná součást Strategie boje proti extremismu, tak na základě usnesení vlády ze dne 14. května 2008 č. 549 ke Zprávě o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území ČR v roce 2007. Byla zpracována Ministerstvem vnitra. Na její přípravě se podíleli zástupci zpravodajských služeb, Policie ČR a resortů státní správy.

Pojetí extremismu, kriminality s extremistickým podtextem a dalších používaných pojmů je identické s vymezením pojmů tak, jak byly tyto formulovány v předchozích zprávách zabývajících se problematikou extremismu.¹

2. Extremismus na území České republiky v r. 2008

Problémy v oblasti extremismu byly spjatý především s pravicově extremistickou scénou a jejími aktivitami. Její hlavní představitelé zůstávali v roce 2008 stejní jako byli v roce 2007. Na neonacistické scéně to byli Národní odpor a tzv. Autonomní nacionalisté; na ultranacionalistické scéně se jednalo především o Národní stranu a Dělnickou stranu, která se však otevřela neonacistickému spektru scény a již nepokrytě počala spolupracovat s Národním odporem a Autonomními nacionalisty. Nejlepším dokladem této spolupráce byly nejen různé veřejné akce, ale především podzimní krajské volby, v nichž Dělnická strana umožnila kandidovat osobám spjatým s neonacistickými organizacemi.

V roce 2008 byl završen proces celkové kvalitativní proměny, jímž pravicově extremistická scéna, resp. především její neonacistické spektrum, prošla. Nešlo při tom jen o zhodnocení předávaných generačních zkušeností pravicových extremistů. Roli sehrálo více faktorů. Zvyšující se vzdělanostní úroveň samotných aktivistů, související, mimo jiné, s nárůstem počtu sympatizantů ze střední vrstvy, oživila tendence k návratu „do politiky“. Začali se proto snažit o získání podpory veřejnosti, počali postupně zpřístupňovat své hnutí

¹ Naposledy Zpráva o problematice extremismu na území ČR v roce 2002, k níž přijala vláda ČR dne 9. července 2003 usnesení č. 669. Viz <http://www.mvcr.cz> (Rubrika Dokumenty, podrubrika Archiv)

co možná nejširšímu okruhu sympatizantů a hledat témata vhodná k oslovení širší veřejnosti. Plně si uvědomovali, že v demokratické společnosti se mohou prosadit jen v případě, že budou svoji činnost vyvíjet v souladu s platnými zákony. Tomu začali přizpůsobovat svůj životní styl, image, formu aktivit, ale i témata, na nichž se profilovali. V jejich aktivitách začala být patrná profesionalita a koncepčnost, k čemuž rovněž přispěla výměna zkušeností se zahraničními partnery, umožněná celkově se prohlubující internacionalizací evropské pravicově extremistické scény. Sebe a své radikální názory prezentovali kultivovaným způsobem ve snaze vylepšit svůj image a získat si podporu části veřejnosti. Toho se snažili dosáhnout výběrem aktuálních a palčivých celospolečenských témat, která spojení s pravicově extremistickou scénou nemusí na první pohled evokovat.

V roce 2008 neonacisté potvrdili svůj návrat z „uzavřených prostor na veřejná prostranství“ řadou akcí, jejichž cílem bylo zviditelnit se. Jednalo se o různá shromáždění, demonstrace, pochody, pietní akty, kdy pravý záměr akcí býval skryt pod nevinným názvem. Novým prvkem byly tzv. spontánní akce. Neváhali jít do střetu s tzv. Systémem právní cestou, snažili se umně využívat, resp. zneužívat, práva a svobody, které jim demokratický stát zaručuje.

Aktivity Dělnické strany a neonacistů, záměrně věnované každodenním problémům obyčejných lidí, mohou u části veřejnosti vzbudit falešný dojem, že jsou to právě „oni jediní, u nichž se domohou zastání“.

K profesionalizaci, aktivizaci a relativnímu sjednocení neonacistické scény paradoxně napomohl i dlouhodobý tlak ze strany státních orgánů. Ten vedl k tomu, že se utvrdili ve svém přesvědčení a posílili ve své nenávisti vůči státu a jeho institucím, reprezentovaným v první řadě Policií ČR².

Jako největší bezpečnostní riziko lze vnímat zejména skutečnost, že se v roce 2008 zvýšila podpora pravicových extremistů ze strany části české veřejnosti.

2.1 Stručná charakteristika extremistické scény

2.1.1 Pravicový extremismus

2.1.1.1 Neonacistická scéna

Situace v roce 2008

V roce 2008 došlo v České republice k transformaci neonacistické scény. Stávající model neoficiálních lokálních uskupení, vycházejících z principů autonomního nacionalismu, zůstal sice i nadále zachován jako převládající struktura, avšak podporu a záštitu jim počala otevřeně poskytovat oficiální politická strana - Dělnická strana. Stala se pro ně možnou „vstupní bránou“ na politickou scénu po vzoru německé pravicově extremistické Národně demokratické strany Německa (Nationaldemokratische Partei Deutschlands - NPD).

Autonomní část neonacistické scény tvořili především aktivisté Národního odporu a Autonomních nacionalistů. K nim se přidala část příznivců Národního korporativismu, který v důsledku interních sporů ukončil v březnu 2008 činnost. Někteří bývalí členové Národního korporativismu vstoupili do Dělnické strany, která se otevřela i neonacistům, s politickými ambicemi. Na doporučení svých předních představitelů se jejími členy stala i řada osob z Národního odporu.

² Například zákazy jejich pochodů, které byly posléze zrušeny soudem, spíše zvýšily jejich sebevědomí a utvrdily je v „oprávněnosti jejich boje“.

Dělnická strana, ve snaze být atraktivní i pro militantněji orientované jedince, zahájila dne 1. února 2008 činnost Ochranných sborů Dělnické strany (OS DS). Při jejich veřejné prezentaci se zjevně inspirovala mediálním ohlasem kolem vzniku Národní gardy. Charakterizovala je jako bezpečnostní složku strany, která má nejen chránit stranické funkcionáře a plnit pořadatelskou roli při veřejných akcích, ale i monitorovat místní problémy v regionech a pomáhat občanům.

Spolupráce Dělnické strany a neonacistů se viditelně promítla do veřejných aktivit, které tyto subjekty v roce 2008 připravily.

Aktivity

Dne 19. ledna 2008 se měl v Plzni uskutečnit pochod pravicových extremistů za svobodu shromažďování a svobodu slova, který zakázal plzeňský primátor. Díky rozhodnutí krajského soudu, který shledal zákaz protiprávním, se pochod nakonec uskutečnil v náhradním termínu dne 1. března 2008. Pochodu se zúčastnilo více jak 200 pravicových extremistů a s projevy vystoupili zástupci Národního odporu, Resistance Women Unity³ a Dělnické strany. Proti němu protestovalo několik set odpůrců.

Jako odezvu na aktuální dění uspořádali Autonomní nacionalisté dne 3. února 2008 demonstraci, jejímž tématem byla podpora Srbska a nesouhlas s vyhlášením samostatnosti Kosova. Zúčastnilo se jí kolem 200 osob, spolu s Autonomními nacionalisty byli opět přítomni i zástupci Dělnické strany, Resistance Woman Unity a Národního odporu.

Nejmarkantněji se spolupráce všech subjektů projevila během společné demonstrace dne 1. května 2008 na náměstí Jiřího z Poděbrad v Praze. Tato demonstrace v podstatě navazovala na předchozí ročníky prvomájového pochodu Národního odporu. Akci, kterou tentokrát oficiálně nahlásila Dělnická strana, podpořilo přibližně 600 pravicových extremistů, převážně sympatizantů Národního odporu a Autonomních nacionalistů. Vedle řečníků z uvedených organizací na demonstraci vystoupil s projevem i zástupce Nacionálně demokratické strany Německa (Nationaldemokratische Partei Deutschlands - NPD). Kulturní vložku zajistili hudebníci vystupující s kapelami na neonacistických koncertech. Zúčastnění se i v průběhu následného pochodu chovali disciplinovaně a dodržovali pokyny pořadatelů. Bezproblémový průběh akce však byl především důsledkem toho, že se demonstraci neonacistů nepokusili narušit levicoví extremisté, kteří si po několika letech místo konfrontací uspořádali vlastní prvomájové akce.

Rovněž veřejné akce v druhé polovině roku 2008 jasně ukázaly, že se Dělnická strana spojila s neonacisty a zastřešuje jejich veřejné aktivity.

Poněkud netradiční formu měl mít tzv. „Den svobody“, který se měl konat v Hradci Králové 16. srpna 2008 jako „politicko-kulturní“ mítink Dělnické strany. Vedle projevů zástupců Dělnické strany, Autonomních nacionalistů a Nacionálně demokratické strany Německa byla zamýšlena i odpolední hudební produkce, kterou měly, podobně jako na 1. máje, obstarávat kapely s vazbami na neonacistickou scénu. Tato akce se zřejmě inspirovala tradičním festivalem „Fest der Völker“⁴, který pořádá německá Nacionálně demokratická strana ve spolupráci s uskupením Mladí nacionální demokraté (Junge Nationaldemokraten - JN). Byla však zrušena, neboť pronajímatel areálu, kde se měla uskutečnit, vypověděl pořadatelům smlouvu o pronájmu. Navzdory tomu se ve městě sešlo kolem 300 aktivistů, kteří bez ohlášení demonstrovali před budovou královéhradeckého magistrátu.

³ Ženská neonacistická organizace, která se označuje za autonomní skupinu s vazbami na Národní odpor. Vznikla v roce 2007. Zaměřuje se mj. na pomoc POW (Prisoners of War) a zdravotnickou službu při demonstracích.

⁴ V září 2008 na něm vystoupil v německém Altenburgu předseda Dělnické strany s projevem.

Dne 28. září 2008 zaštitila Dělnická strana čtvrtý ročník Svatováclavské manifestace v Kladně, který v minulých letech pořádali členové Autonomních nacionalistů a Vlastenecké fronty. Na poklidné demonstraci, která se rok od roku těší větší návštěvnosti, se sešlo kolem 300 pravicových extremistů z celého neonacistického spektra.

Obdobně probíhal i tzv. „Den národní jednoty“ svolaný Dělnickou stranou u příležitosti státního svátku dne 28. října 2008 v Praze. Projevy řečníků si zde vyslechlo asi 200 aktivistů.

Zatímco výše popsané veřejné akce neonacistů až na výjimky proběhly pokojně, jejich aktivity, zastřešené Dělnickou stranou v druhé polovině roku 2008, zaměřené na problematiku soužití s občany romského původu, postupně přerostly v násilné konflikty s policií. Vedení snahou zviditelnit se před podzimními krajskými volbami se zástupci Dělnické strany zapojili v letních měsících do „řešení“ situace na janovském sídlišti v Litvínově, kde měli starousedlíci déle trvající problémy s některými nepřizpůsobivými, sociálně slabými rodinami, zejména romského původu.

Vzhledem k tomu, že jednání mezi vedením Dělnické strany a představiteli města nevedlo ke zlepšení, přijelo dne 4. října 2008 na litvínovské sídliště Janov dvanáct členů Ochranných sborů Dělnické strany. Zde se setkali s litvínovskými Romy, kteří se na svou obranu vyzbrojili klacky, golfovými holemi či násadami od seker. Jeden z jejich vůdčích představitelů v průběhu tohoto střetnutí, které proběhlo před kamerami novinářů, rasisticky urážel přítomnou členku Ochranných sborů. Videozáznam a reportáž z tohoto incidentu, který tiskovina Mostecký deník umístila na internet, vzbudily značný zájem nejenom pravicových extremistů, ale i části české veřejnosti.

V reakci na tento incident bylo dne 18. října 2008 do Litvínova svoláno „protestní shromáždění proti cikánskému teroru“. Přestože za akcí stála Dělnická strana, prezentovala ji jako pouhý občanský protest lidí nespokojených se situací v Litvínově, aby se tak vyhnula možné politické diskreditaci. Neohlášeného shromáždění se na litvínovském náměstí Míru účastnilo nejen zhruba 350 extremistů, ale také několik set místních obyvatel. Po projevech zástupců Dělnické strany ho starosta města, s ohledem na hrozící bezpečnostní rizika, rozpustil. V okamžiku, kdy se radikální účastníci rozpuštěného shromáždění rozhodli vydat se směrem k Janovu, policie proti nim použila dělobuchy a donucovací prostředky. V průběhu zákroku se na náměstí pohybovali i místní obyvatelé, kteří přišli demonstraci osobně podpořit.

V průběhu demonstrace i samotného přesunu extremistů do Janova bylo patrné, že místní obyvatelé oceňují jejich snahu o řešení problémů s místní romskou komunitou. Po celou dobu trvání demonstrace stáli jednoznačně na jejich straně a všemožně je podporovali, nejen slovně, ale i materiálně. Střetům mezi pravicovými extremisty a Romy v Janově policie zabránila.

V důsledku přetrvávající absence řešení problematického soužití janovských obyvatel, a současně jako odezva na zásah policie vůči stoupencům Dělnické strany, se dne 17. listopadu 2008 uskutečnila v Litvínově tentokrát ohlášená demonstrace „proti pozitivní diskriminaci a policejnímu násilí“. Aby se pořádající Dělnická strana vyhnula případné kompromitaci, zorganizovala pod svou záštitou pouze ohlášenou demonstraci, která proběhla v poklidné atmosféře a bez excesů. Teprve po oficiálním ukončení se několik set pravicových extremistů vydalo pod vedením Autonomních nacionalistů na pochod k Janovu, který skončil násilnými střety s policií. Pro pravicové extremisty byla tato akce velkým úspěchem, neboť, stejně jako na předchozí demonstraci, se jim dostalo velké podpory místních občanů.

Dne 13. prosince 2008 proběhlo v Litvínově poklidné shromáždění, kterého se zúčastnilo asi 150 osob, z toho přibližně 40 radikálů.

Skutečnost, že se Dělnická strana v roce 2008 těšila relativně vysoké podpoře části veřejnosti, potvrdily i výsledky krajských voleb, v nichž kandidovala společně s marginální stranou Demokratická strana sociální spravedlnosti. Ve volbách Dělnická strana zaznamenala nesporný úspěch, nejen v porovnání s předchozími krajskými volbami v roce 2004, ale i ve srovnání s ostatními krajně pravicovými stranami⁵.

Potížíím doprovázejícím ohlašování veřejných akcí se neonacisté v průběhu roku 2008 přizpůsobili změnou své taktiky. Kromě výše uvedených, uspořádali také několik tzv. spontánních akcí, které lze považovat za nový fenomén. Jednalo se většinou o menší akce, organizované jako klasické demonstrace za účelem prezentace určitého postoje. Oproti tradičním akcím ale nebyly předem nahlášené ani avizované, zpravidla trvaly pouze několik minut, maximálně desítek minut.

Přes patrnou politizaci neonacistické scény a značný počet veřejných aktivit pokračovali neonacisté v roce 2008 i v pořádání koncertů. Byly pořádány zejména menší akce s účastí v průměru kolem 100 osob, které nebudily takovou pozornost. Ani jejich charakter se oproti předcházejícímu roku nezměnil.

Rok 2008: Nové trendy na neonacistické scéně

- Snaha většího počtu aktivistů o vstup na politickou scénu.
- Pořádání tzv. spontánních akcí, obvykle demonstrací, jejichž témata jsou většinou v rozporu se zákonem a projev bývá mnohem agresivnější než u předem ohlášených demonstrací.
- Nárůst násilí ze strany účastníků při veřejných akcích, kdy se hlavním protivníkem stává Policie ČR jako představitelka tzv. „Systému“:
 - účastníci se neváhají dopředu ozbrojit a na střet připravit,
 - excesy jednotlivců ustoupily do pozadí, celá akce je plánována jako militantní, s útokem proti Policii ČR, s bojem s ní.
- Užívání oblečení stylu black-bloc pro znesnadnění identifikace jak ze strany policie, tak ale i ze strany ultralevicových skupin.
- Používání pomoci právního zástupce při organizování hudebních produkcí, na místě konání akce slouží organizátorovi i jako ochrana před údajnou policejní perzekucí a rovněž jako ochrana před vstupem policie do místa, kde akce probíhá.

2.1.1.2 Krajně nacionalistické skupiny

Z krajně nacionalistických subjektů se v roce 2008 nejvýrazněji projevovaly Národní strana a Dělnická strana.⁶

Aktivita

Představitelé Národní strany směřovali své aktivity záměrně k udržení zájmu veřejnosti a médií, kterého se jim dostalo koncem roku 2007 v souvislosti se založením Národní gardy. Tento projekt byl vzhledem k možnostem NS, jejíž členská základna je dlouhodobě tvořena pouze několika desítkami osob, naprosto nerealistický. I přes záměrně uváděné mystifikace ohledně Národní gardy, jimiž se Národní strana snažila zviditelnit a

⁵ Celkově získala 28 865 hlasů, v procentuálním vyjádření 1,02 %, což je téměř o 25 000 hlasů více než v předcházejících volbách. Stala se tak desátou nejúspěšnější stranou těchto voleb.

⁶ Aktivita Dělnické strany jsou vzhledem k její úzké provázanosti s neonacisty popsány v podkapitole 2.1.1.1 a nebudou zde již detailněji rozváděny.

získat reklamu, zůstala Národní garda de facto pouze virtuální organizací a nikoliv skutečně fungujícím subjektem.

V červnu 2008 se Národní garda, potažmo Národní strana, zapojila do řešení problematické situace v Karlových Varech, kdy využila veřejností citlivě vnímané téma „terorizování“ místních školáků dětmi romského původu. Přestože i zde se angažovala jen velmi úzká skupina osob, opět se jim podařilo upoutat značnou pozornost médií.

V průběhu roku Národní strana několikrát avizovala, že zpracovává studii zabývající se „řešením cikánské otázky v českých zemích“, nicméně k jejímu zveřejnění v roce 2008 nedošlo. Připravovaná studie je dalším příkladem schopnosti Národní strany záměrně využívat ke svému zviditelnění „tabuizovaná témata“, která mohou oslovit část veřejnosti.

Dalším z kontroverzních témat je pro představitele Národní strany pronikání islámu do České republiky. Proto dne 24. září 2008 protestovalo v Brně sedm jejích členů proti islámu a požadovalo omluvu za smrt českého velvyslance v Pákistánu. Přestože bylo zvoleno mediálně aktuální téma, o němž se dalo předpokládat, že část veřejnosti zaujme, výsledek byl pro Národní stranu tristní.

V rámci mezinárodní spolupráce navázali zástupci Národní strany užší spolupráci s ultrapravicovou politickou stranou Britská národní strana (British National Party - BNP). Její předseda Nick Griffin se dokonce zúčastnil demonstrace Národní strany dne 28. října 2008 na Václavském náměstí v Praze. Pokračovala také spolupráce se švédskou ultrapravicovou politickou stranou Nationaldemokraterna. Medializováno bylo rovněž setkání představitelů Národní gardy se zástupci Maďarské gardy, které proběhlo dne 21. července 2008 v Bratislavě, ovšem užší spolupráci tyto subjekty nenavázaly.

Významnější aktivitou pro českou ultranacionalistickou scénu byl protest proti shromáždění na podporu zviditelnění a zrovnoprávnění společenských menšin Duhová vlna - Queer Parade 2008, které se konalo v Brně dne 28. června 2008. Proti akci protestovalo přes 160 neonacistů a ultranacionalistů, kteří se připravovali již dlouho předem, přičemž díky „společnému nepříteli“ navázali netradičně úzkou spolupráci. V rámci protestů došlo k několika menším fyzickým útokům na účastníky Queer Parade vedeným ve stylu black bloc, při nichž nikdo nebyl vážně zraněn.

Aktivita dalších subjektů byly, v porovnání s Národní stranou a Dělnickou stranou, marginální. Subjekty jako Vlastenecká fronta, Národní sjednocení či Právo a Spravedlnost nezorganizovaly samostatně v průběhu roku 2008 žádnou významnější akci. Za zmínku stojí pouze jejich spoluúčast na protiakci ke Queer Parade 2008. Jejich další aktivity byly soustředěny zejména na řešení vnitrostranických záležitostí a problémů, které jejich činnost provázely.

2.1.1.3 Uplatňování státní moci na úseku práva sdružovacího

Ministerstvo vnitra se zabývalo návrhem na registraci občanského sdružení Národní domobrana, a dále, ve spolupráci s orgány Policie ČR, věnovalo zvýšenou pozornost aktivitám Národní strany a Dělnické strany.

- V roce 2008 byl podán návrh na registraci občanského sdružení s názvem Národní domobrana. V rámci řízení o registraci dospělo Ministerstvo vnitra k závěru, že jde o občanské sdružení nedovolené, neboť jeho skutečným cílem je podporovat násilí, anebo jinak porušovat ústavu a zákony. V této spojitosti byla zohledněna výzva zmocněnce přípravného výboru: *„Národ se musí bránit – založit domobranu a postavit se na ozbrojený odpor a nesedět s rukama v klíně, nenechat se mlátit a vykořisťovat. Vláda, která přivedla rodiny do bídy a utrpení a nyní na ně posílá*

exekutory a úředníky, se musí svrhnout a vrátit rodinám to, co vám tito lidé zabavili. Národní domobrana musí být silnější než státní policie, aby mohla chránit občany. Přidejte se a skončujte s tím, co se tady děje. ...“ Proti rozhodnutí ze dne 24. 7. 2008 o odmítnutí registrace jmenovaného občanského sdružení byla podána žaloba k Městskému soudu v Praze. Usnesením tohoto soudu ze dne 10. 12. 2008 bylo řízení ve věci zastaveno, protože žalobce nesplnil poplatkovou povinnost.

- Pokud jde o Národní stranou iniciovaný vznik Národní gardy, je, na základě shromážděných poznatků, na toto uskupení nadále pohlíženo jako na neformální uskupení, existující mimo právní režim jak zákona č. 83/1990 Sb., tak zákona č. 424/1991 Sb. Dle veřejně přístupných zdrojů (tzn. dle stanov Národní strany a jejích webových stránek) není Národní garda prezentována jako součást organizační struktury jmenované strany. Případný zásah státních orgánů do její činnosti lze tudíž realizovat pouze ve vazbě na protiprávní jednání účastníků Národní gardou organizovaných akcí. Stejně tak podněty směřující k rozpuštění Národní strany, jež Ministerstvo vnitra v průběhu roku 2008 obdrželo, nebyly shledány důvodnými pro zpracování příslušného návrhu vlády Nejvyššímu správnímu soudu.⁷

- V případě Dělnické strany byly Ministerstvem vnitra shledány důvody pro zpracování návrhu na její rozpuštění – porušování ústavy a zákona, především pak zákona o právu shromažďovacím. O podání předmětného návrhu Nejvyššímu správnímu soudu rozhodla vláda ČR svým usnesením č. 1506 ze dne 24. 11. 2008, návrh podala dne 5. 12. 2008.

Dne 4. března 2009 Nejvyšší správní soud návrh vlády na rozpuštění Dělnické strany jako nedůvodný zamítl s odůvodněním, že „[v] řízení nebylo prokázáno, že by činnost Dělnické strany byla v rozsahu skutečností tvrzených a prokázaných vládou naplněním shora uvedených důvodů pro její rozpuštění (§ 4 a § 13 odst. 6 zákona o politických stranách)“.⁸ Zamítavé rozhodnutí o návrhu na rozpuštění politické strany však nevylučuje podání jiného návrhu na rozpuštění stejné politické strany v budoucnu.

Vzhledem k tomu, že návrh na rozpuštění politické strany na základě ustanovení § 4 zákona č. 424/1991 Sb., o politických stranách byl podán vůbec poprvé, zaměřil se Nejvyšší správní soud, kromě rozhodnutí ve věci samé, i na obecná kritéria, která je nutno pro rozpuštění politické strany naplnit.

⁷ Pro úplnost lze poznamenat, že v souvislosti s podaným trestním oznámením pro podezření ze spáchání trestných činů hanobení národa, rasy a přesvědčení a trestného činu podněcování k národnostní a rasové nenávisti, učiněnými s odkazem na údaje zveřejněné na internetovém portále Národní strany, příslušné státní zastupitelství konstatovalo, že policejní orgán nepochybil, když podané trestní oznámení odložil.

⁸ Rozsudek NSS ze dne 4. března 2009, č. j.: Pst 1/2008-66. Plné znění rozsudku je dostupné na webových stránkách Nejvyššího správního soudu (<http://www.nssoud.cz>).

2.1.2 Levicový extremismus

2.1.2.1 Anarchoautonomní hnutí

Situace

Rok 2008 nebyl pro anarchoautonomní scénu nijak výjimečný. Uskutečnil se sjezd **Československé anarchistické federace**, na němž ale nedošlo k žádným zásadním rozhodnutím. Pokračoval trend stagnace její činnosti a lze konstatovat, že tato situace je stejná v rámci celé anarchoautonomní scény. Obecně lze proto konstatovat, že anarchoautonomní hnutí je v České republice v útlumu a jeho význam oproti minulosti výrazně poklesl.

Nejvíce aktivní ultralevicovou, a především militantní, organizací byla **Antifašistická akce**, která se v první řadě, a v současnosti již výlučně, soustředila na protesty proti pravicově orientovaným extremistům. Tyto protesty již ale zcela změnilly svoji podobu, kdy veřejné vyjádření nesouhlasu tato organizace přenechává ostatním subjektům a sama se soustředí na napadání osob z ultrapravicové scény, a to především mimo dobu policejního opatření.

Aktivita

V roce 2008 se příznivcům anarchoautonomního hnutí podařilo uspořádat několik veřejných akcí.

Za nejvýznamnější lze označit akce konané dne 1. května 2008. V předchozích letech byly prvomájové akce příznivců anarchoautonomní scény pouhou reakcí a protiakcí k pochodům pravicových extremistů. V roce 2008 anarchoautonomové změnilí svou strategii a uspořádali vlastní kulturně zaměřený „open-air“ festival v antifašistickém duchu na Císařské louce v Praze, kterému předcházela pochod několika desítek anarchistů ze Střeleckého ostrova.

Dominantní náplní činnosti této části levicově extremistické scény zůstávaly nadále útoky proti pravicovým extremistům, přičemž jejich agresivita a intenzita byla vyšší než v minulosti. Levicoví extremisté často útočili jako první a mnohdy napadali i umírněné ultranacionalisty a osoby, které nebyly na střet připraveny. Tyto akce militantních levicových extremistů byly zpravidla dobře naplánované, s využitím informací získaných monitoringem pravicových extremistů.⁹

Za zmínku stojí demonstrace „Proti rasistickým pogromům, proti sociálnímu vyloučení, za důstojný život pro všechny“, kterou zorganizovala dne 13. prosince 2008 v Praze Antifašistická akce jako reakci na události v Litvínově. Zúčastnilo se jí okolo 500 osob a byla tak jednou z největších akcí anarchoautonomní scény v roce 2008.

Militantní levicoví extremisté se takto, aspoň navenek, snažili oprostít od nálepky výtržníků, kteří proti pravicovým extremistům vystupují pouze za použití násilí. Inspirováni krajní pravicí, která, s cílem etablovat se v české společnosti, se snaží navenek působit legálně, se levicoví extremisté několikrát pokusili na své akce přilákat i běžné občany, aby se mohli prezentovat jako seriózní odpůrci pravicových extremistů.

Jako příklad této strategie lze uvést výstavu v Památníku Lidice ve dnech 3. října až 31. prosince 2008, na jejímž zorganizování se podílela Antifašistická akce. Spolupořádáním výstavy o obětech neonacismu se zviditelnila a částečně se jí podařilo legitimizovat svou činnost. Akce byla pro ni bezesporu úspěchem, jelikož se jí podařilo

⁹ Tyto akce jsou cílené, kdy přibližně 15-20 osob z řad AFA napadne předem vytypovanou skupinu osob z řad ultrapravice, vždy početně slabší, a za použití úderových zbraní způsobí těmto osobám vážná poranění a značné materiální škody. Akce trvá pouze několik minut a napadení nejsou schopni se účinně bránit, v mnoha případech nejsou ani následně schopni identifikovat, kdo za takovým útokem stál.

legálně prezentovat své myšlenky na půdě státní instituce, čímž mohla vyvolat v části veřejnosti pocit, že ji lze vnímat jako důvěryhodný subjekt v boji proti neonacismu.

2.1.2.2 Marxisticko-leninsky orientované skupiny (nebolševismus, trockismus)

Situace

V tomto spektru byl nejvýraznějším subjektem Komunistický svaz mládeže. Dne 19. března 2008 Městský soud v Praze jako správní soud potvrdil, že rozhodnutí Ministerstva vnitra z října 2006 o jeho rozpuštění bylo v souladu s Ústavou a zákony České republiky a formálně tak byla existence této organizace ukončena. Kasační stížnost, kterou následně představitelé Komunistického svazu mládeže podali, nemá odkladný účinek.¹⁰

Aktivita

Přes výše uvedené skutečnosti členové rozpuštěného Komunistického svazu mládeže nadále pokračovali ve své politické činnosti, často přímo pod jeho hlavičkou. Zúčastnili se například demonstrace dne 12. září 2008 před velvyslanectvím USA v Praze či Slavnosti Haló novin dne 20. září 2008 na pražském Výstavišti.

Lze konstatovat, že situaci v Komunistickém svazu mládeže výrazně ovlivňují, kromě zákazu činnosti, i interpersonální vztahy a konflikty mezi některými jeho předními představiteli. Ty přispěly k tomu, že ideologické a metodologické rozpory, jež členská základna, doposud stmelená bojem proti zákazu své organizace, zatím přehlížela, se staly nepřekonatelným problémem. Konkurenční boj mezi frakcemi v Komunistickém svazu mládeže, které se vzájemně začaly obviňovat z uzurpování moci a „nesoudružského“ jednání, na podzim 2008 vedl k registraci několika občanských sdružení, která lze považovat v obecné rovině za nástupnické organizace tohoto rozpuštěného občanského sdružení.

2.1.3 Problematika sekt a pseudonáboženských organizací

Situace v České republice se nikterak neliší od situace v ostatních evropských zemích – i na jejím území působí řada tzv. sekt a pseudonáboženských organizací. V ČR nebyla v roce 2008, obdobně jako v předchozích letech, zaznamenána prokazatelná trestná činnost tzv. nebezpečných sekt. Ze zpravodajského hlediska by mohly být sekty nebezpečné tehdy, působila-li by jejich činnost proti základům státu. Z policejního hlediska je destruktivní taková sekta, jejíž činy naplňují skutkové podstaty trestných činů.

Stále však přetrvává problém odhalení tohoto druhu trestné činnosti vzhledem k její latentci. Ve většině případů nejsou poškození ochotni vypovídat nebo dokonce podat trestní oznámení. Zároveň je velmi obtížné stanovit hranici, kdy u členů sekty jde o dobrovolné jednání a kdy se již jedná ze strany vedoucího o naplnění skutkové podstaty trestného činu např. podle § 209 tr.z. (poškozování cizích práv) nebo podle § 231 tr.z. (omezování osobní svobody), případně dalších trestných činů.

Ke stanovení do jaké míry je, anebo může být, určitá sekta „společensky nebezpečná“ je však třeba nejprve odhadnout charakter sekty a její možnosti. K tomu je nutné získání odpovědí na otázky: kolik má sekta členů, jaké je jejich rozmístění, jaká je struktura skupiny, zda existuje napojení na zahraničí, jaký je postoj ke státu, jaké jsou

¹⁰ V návaznosti na informace týkající se rozpuštění občanského sdružení Komunistický svaz mládeže uvedené v předchozích zprávách k problematice extremismu na území České republiky uvádíme, že Nejvyšší správní soud dosud nerozhodl o podané kasační stížnosti proti rozhodnutí Městského soudu v Praze, kterým byla zamítnuta žaloba, již se jmenované občanské sdružení domáhalo zrušení rozhodnutí Ministerstva vnitra.

zdroje příjmů a zda skupina hospodářsky podniká. Mimo tyto otázky, kterých byla uvedena jenom část, jsou důležité i následující skutečnosti:

- zda se sekta nesnaží pomocí svých členů nebo svého vlivu ovládnout klíčová místa ve státní správě nebo jiné význačné instituce či podniky,
- zda nejsou příslušníci sekty ve spojení se členy teroristických, extremistických a jiných zločineckých organizací, což může činit i z málo početné a neorganizované sekty nebezpečný subjekt,
- jaké je rozmístění členů, které může být v některých případech důležité. V komunitě či ghettu je možnost ovlivňování daleko snazší se všemi následky z toho plynoucími (např. Mansonova skupina, v ČR komunita Jana Dvorského).

Právní existenci církví a náboženských obcí upravuje v ČR především Listina základních práv a svobod a zákon č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností.

Kromě registrovaných církví a náboženských společností však v ČR působí další nejrozmanitější náboženská alternativní hnutí, která se zde objevila hlavně po roce 1989. Členy těchto hnutí se pak stávají zvláště mladí lidé. Některá z nich mohou vyznávat, z hlediska společností uznávaných norem a hodnot, ne právě přijatelné názory. Někdy tato hnutí na sebe upoutávají pozornost chováním vůči svým členům či vůči širšímu okolí. Jejich projevy pak mohou být hodnoceny jako těžko akceptovatelné, někdy dokonce jako sociálně závadové, anebo z hlediska všeobecně uznávaných společenských norem jako extremistické.

2.2 Problematika koncertů pravicově extremistických hudebních skupin a pravicově extremistických demonstrací, zneužívání Internetu

2.2.1 Problematika koncertů white power hudby

V roce 2008 zaregistrovala Policie ČR uspořádání 30 koncertů, které proběhly na území celé ČR. Jedná se o nárůst oproti roku 2007 (25). Tento nárůst svědčí o zvýšené aktivitě ultrapravicové scény, ale je nutno rovněž zmínit, že se podařilo odhalit více lokálních, menších akcí, a tudíž nelze tento celý nárůst přičítat výlučně shora zmíněné aktivitě. Pro koncerty bylo příznačné, že díky tlaku vyvíjenému Policií ČR v minulých letech, došlo k rozdrobení těchto akcí a účast na nich se pohybovala v průměru od 50 do 150 osob. Jistou výjimkou byl koncert konaný dne 2. 8. 2008 v obci Ochoz, kterého se zúčastnilo 300 osob. Dalším koncertem se zvýšenou účastí (více než 200 osob) se stal Memoriál Iana Stuarta Donaldsona, který proběhl dne 27. 9. 2008 v Šardicích (okr. Hodonín).

Za uspořádáním neonacistických koncertů stály vždy osoby napojené na Národní odpor nebo Autonomní nacionalisty. Přestože se jednalo o menší akce, Policii ČR se je dařilo předem rozkrývat, získávat informace o místě, čase, organizátorech a hudebních skupinách, které se na nich účastnily.

Při organizování koncertů se nadále, ve stále větší míře, uplatňují prvky utajené komunikace. S místem, kde k předmětnému koncertu dojde, je obeznámena pouze úzká skupina organizátorů. Vůči ostatním je uplatňována informační blokáda, znemožňující dostat se k podstatným informacím. Místo koncertu je známo pouze několik hodin před jeho začátkem. Informační blokáda je uplatňována i vůči white power hudebním skupinám,

kteří na koncertě vystupují. Jediným známým místem bývá kontaktní místo, které ale může být od skutečného místa konání produkce značně vzdáleno. Ve svém důsledku toto utajování zapříchňuje, že se hudebních produkcí, ve srovnání s minulostí, účastní méně osob. Rovněž tímto opatřením dochází k poklesu zisku organizátorů.

S organizováním neonacistických koncertů souvisí další nový trend, který byl identifikován ve stále v širším měřítku, a to pomoc právního zástupce na místě konání koncertu. Ten působí již při organizování akce, kdy profesionálním způsobem zpracovává různé smlouvy, týkající se její přípravy, a to tak, aby ji nebylo možné vypovědět, a pokud ano, tak za značně nevýhodných finančních podmínek. Organizátorům slouží právní poradce i jako ochrana před údajnou policejní perzekucí a rovněž jako ochrana před vstupem policie do místa, kde samotná akce probíhá. Za pomoci právního zástupce tak organizátoři nabývají pocitu „legální distribuce neonacismu“.

I v roce 2008 byl znát při pořádání koncertů silný trend, a to snaha o sounáležitost se širším evropským nebo světovým neonacistickým hnutím. Byly vyvěšovány transparenty s logy neonacistických organizací Blood and Honour a Combat 18. V širším měřítku byla tato skutečnost zaznamenána při účasti zahraničních neonacistických hudebních skupin na koncertech a dále při propagaci těchto koncertů na zahraničních webových serverech. Podle policejních poznatků výše uvedené organizace v České republice nepůsobí, jde pouze o přání sounáležitosti s tímto hnutím. Čeští neonacisté nejsou totiž v zahraničí vnímáni rovnocenně. K zahraničním hudebním skupinám lze zmínit to, že v ČR existuje pouze několik jednotlivců, kteří jsou schopni tyto skupiny na akce do ČR pozvat a zabezpečit, že pozvání bude akceptováno.

2.2.2 Demontrace pravicových extremistů

V roce 2008 uskutečnily ultrapravicové subjekty cca 39 demonstrací nebo pochodů (27 demonstrací v roce 2007). Pokračoval vzestupný trend, který plně potvrzuje **přechod z „uzavřených prostor do ulic“**. Největší podíl na uspořádání jednotlivých akcí měly jak Národní odpor a Autonomní nacionalisté, tak Dělnická strana za situace, kdy se jednotliví představitelé různě přelévají do několika organizací. Akce pořádané dalšími ultrapravicovými organizacemi jako jsou např. Národní strana či Vlastenecká fronta byly v porovnání s akcemi výše uvedených subjektů bezvýznamné.

2.2.3 Problematika internetu

Problematika internetu se stává rok od roku aktuálnější a její řešení naléhavější, s dostupnými novými technologiemi a se stále se zvyšující počítačovou gramotností se internet stává jednoduchým a levným nástrojem k propagandě jak ultrapravicových, tak ultralevicových názorů. Internet představuje vítaný prostředek komunikace mezi zájmovými skupinami.

V českém právním prostředí se stále nepodařilo vyřešit postihování autorů veřejně přístupných webových stránek s neonacistickou tematikou, které bývají umístěny na serverech v USA, kde platí pro propagaci a šíření rasových a nenávistných postojů jiné právní prostředí, anebo v zemích, s nimiž nemá ČR podepsané příslušné dohody. Dochází tak k nemalému zvýhodňování pachatelů těchto trestných činů, již dnes jsou si tyto osoby plně vědomy svého náskoku před policií, který nadále zvyšují. Pokud není možné dospět k dohodě se státy, kde je právní prostředí pro pachatele internetové kriminality s extremistickým podtextem příznivé, je nutné vyvinout takové softwarové prostředky, které umožní řešení této situace přímo z ČR a tím zamezení vzniku takovýchto stránek.

Jedná se např. o webové stránky Národně vzdělávacího institutu, kde jsou publikovány rasistické, antisemitské, revizionistické a další nenávistné texty. Jejich hostování je umístěno v USA. V tomto případě nejde o organizaci, ale o činnost několika jedinců, zaměřenou na propagaci výše zmíněných názorů. Tato skupina stojí i za knihou „Osvětím fakta versus fikce“ šířenou v ČR. Dále lze zmínit domovskou stránku Národního odporu, která šíří stejné názory. V obou zmíněných případech mají stránky adresy, pro něž platí v současné době nedostupnost pro zahájení trestního stíhání konkrétních osob.

Internetová komunikace mezi zájmovými skupinami, a to i na českých serverech, probíhá pomocí softwarového šifrování (PGP klíče apod.), anebo v uzavřených chatovacích skupinách. Autoři textů umístěných na internetu rovněž užívají různé maskování své totožnosti jako jsou proxy servery či anonymizéry. Všechny tyto skutečnosti značně znesnadňují vypátrání pachatelů.

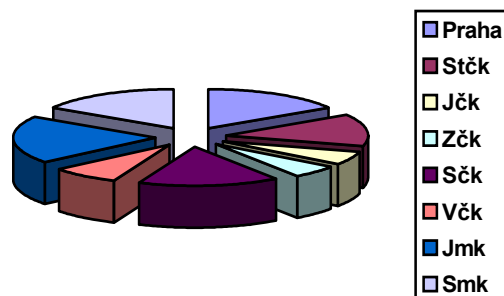
Dalším problémem, který s internetem souvisí, je i nemožnost odstranění webových stránek, za jejichž tvorbu došlo sice k pravomocnému odsouzení konkrétní osoby, ale které nejsou vedeny českými providery a jsou umístěny v zahraničí, ve státech s jiným právním prostředím. Dochází tím k paradoxní situaci, kdy osoba je uznána vinnou z trestného činu za tvorbu a šíření takovýchto stránek, přičemž však neexistuje žádný nástroj jak legálně tyto stránky zablokovat, popřípadě zcela zrušit.

2.3 Trestná činnost s extremistickým podtextem v roce 2008

2.3.1 Situace v ČR a v jednotlivých krajích¹¹

2.3.1.1 Celková situace

Z celkového počtu 343 799 zjištěných trestných činů na území České republiky bylo zaevidováno 217 trestných činů s extremistickým podtextem, tj. 0,06 % z celkového objemu zjištěné kriminality (0,05 % ve stejném období r. 2007).

V roce 2008:

- Byl zaevidován, ve srovnání s rokem 2007, nárůst zjištěných trestných činů s extremistickým podtextem o 21, tj. o 10,7 % (217 tr.č. – v r. 2008, 196 tr.č. – v r. 2007);¹²
- Objasněno bylo 126 trestných činů, tj. 58,1 % (119 trestných činů v r. 2007, což činilo 60,7 %).
- Za spáchání výše uvedených trestných činů bylo stíháno 195 osob (+14 osob; 181 osob v r. 2007).

¹¹Základní členění policejních statistik (ESSK) - 7 krajů a hl. město Praha, je v souladu se členěním dle zákona č. 36/1960 Sb., o územním členění státu ve znění pozdějších předpisů.

¹²Oproti r. 2007, kdy byl zaevidován pokles trestné činnosti o 21 % (ve srovnání s r. 2006), přinesl rok 2008 opačný trend.

Celkový počet trestných činů s extremistickým podtextem zaevidovaných na území ČR v letech 2006 až 2008

(dle Evidenčně statistického systému kriminality Policejního prezidia ČR – ESSK)

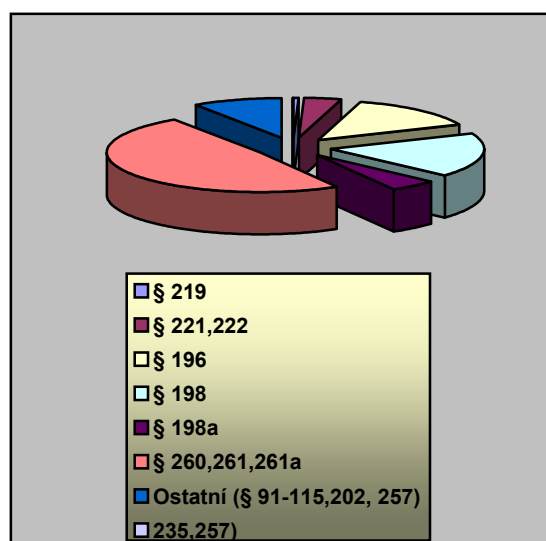
ROK	Zaevidováno TČ	Podíl na celkové kriminalitě (%)	Objasněno TČ	Stíháno osob
2006	248	0,07	196	242
2007	196	0,05	119	181
2008	217	0,06	126	195

- **Nejvíce těchto trestných činů bylo zaznamenáno** v Jihomoravském kraji – 43 (19,8 %), v hl. městě Praze – 35 (16,1 %), v krajích Severočeském – 35 (16,1 %) a Severomoravském – 35 (16,1 %).
- **Nejmarkantnější nárůst tohoto druhu trestné činnosti byl zaevidován** v krajích Severočeském (+52,2 %)¹³, Jihomoravském (+48,3 %) a Středočeském (+45 %).
- **Nejnižší počet těchto trestných činů byl zaevidován** v krajích Jihočeském (5,5 %) a Západočeském (5,1 %).

2.3.1.2 Skladba trestných činů

V roce 2008, jak ve srovnání s rokem 2007, tak i s roky předchozími, nedošlo ve skladbě trestných činů s extremistickým podtextem k podstatnějším změnám, nadále v ní:

- **výrazně převažovaly tr. činy dle § 260, § 261, § 261a tr.z.** (podpora a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod člověka) – **111 (51,2 %)**, z nichž bylo objasněno 63 tr.činů (56,8 %). **Bylo za ně stíháno 110 osob (tj. 56,4 % z celkového počtu osob stíhaných za tr. činy s extremistickým podtextem).**
- Mnohem nižší byl podíl zjištěných **tr. činů dle § 198 tr.z.** (hanobení národa, etnické skupiny, rasy a přesvědčení) – **41 (18,9 %)**, za něž bylo stíháno **33 osob**, a dle **§ 196 tr.z.** (násilí proti skupině obyvatelů a jednotlivci) – **32 (14,7 %)**, za něž bylo stíháno **27 osob**.
- Podle ESSK, za statistické období leden – prosinec 2008, bylo dále zaevidováno **9 tr.činů dle §§ 221, 222 tr.z.** (úmyslné ublížení na zdraví), za něž bylo stíháno **9 osob**, **11 tr. činů dle § 198a** (podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod), za něž bylo stíháno **9 osob**, a jeden trestný čin vraždy dle **§ 219g**.
- Ve spojitosti s extremismem nedošlo k páčání teroristické trestné činnosti.

¹³ V r. 2007 byl v kraji Severočeském naopak zaznamenán nejmarkantnější pokles tr. činů s extremistickým podtextem (- 56,6%; 2007 – 23 tr. č.; v r. 2006 – 53 tr. č.).

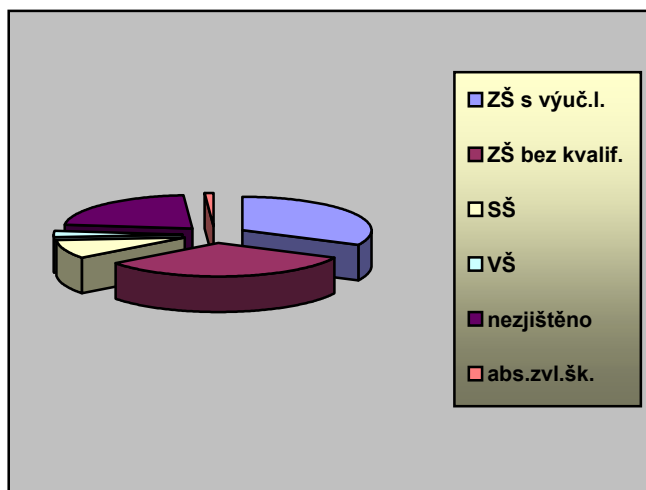
Přehled extremistických trestných činů, u nichž byl veden útok na národ, národnost nebo rasu či pro příslušnost k nim, anebo hlásáním národnostní nebo rasové zášti - celkový nápad v letech 2007 a 2008 podle skutkových podstat

(dle Evidenčně statistického systému kriminality Policejního prezidia ČR – ESSK)

Rok/§	196 odst.2	198	198a	198b	219 odst.2g	221 odst.2b	222 odst.2b	235 odst.2f	236	238a	257 odst.2b	259	260	261
2007	18	28	13	0	1	7	4	0	0	0	2	0	47	63
2008	25	41	11	0	1	4	2	2	0	0	1	0	42	68

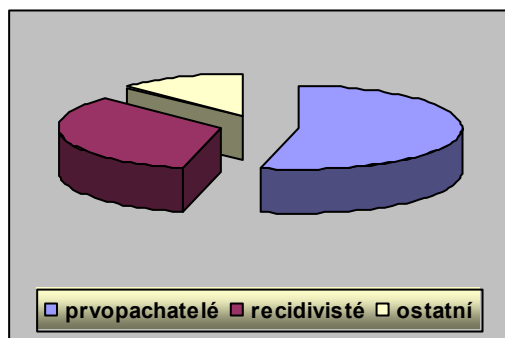
Ve způsobu ukončení fáze trestního řízení, vymezené policejním vyšetřováním trestných činů s rasovým či jiným extremistickým podtextem a jejich pachatelů, převažoval návrh na podání obžaloby – 119 pachatelů (61 %), ve zkráceném přípravném řízení ve smyslu § 179c odst.1 tr. řádu bylo řešeno 21 pachatelů (10,8 %), v šetření zůstávalo 23 pachatelů (11,8 %), k odložení dle § 159a odst.2 a § 159a odst. 3 tr. řádu došlo u 9 pachatelů (4,6 %). Podmíněně zastaveno dle § 307 a § 309 tr. řádu bylo stíhání 12 pachatelů (6,2 %). V řízení proti mladistvým dle § 166 odst. 3 byli stíháni 2 pachatelé (1 %). Ve třech případech byl podán návrh na zahájení řízení soudu pro mládež dle zákona č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže (1,5 %).

2.3.1.3 Pachatelé

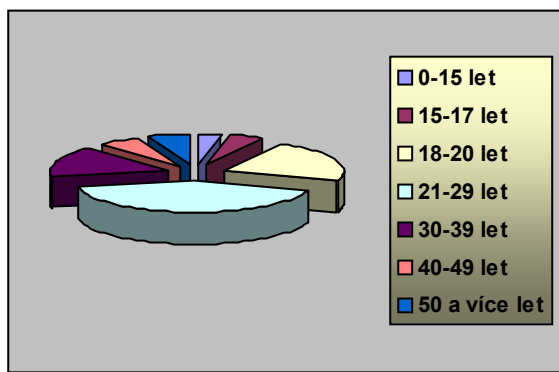

s výučním listem – 63 osob (32,3 %) a absolventi základní školy bez kvalifikace – 63 osob (32,3 %). Pachatelů se středoškolským vzděláním bylo 18 (9,2 %) a se vzděláním vysokoškolským 6 (3,1 %).¹⁴ Pachatelů – dětí a cizinců, u nichž nebylo vzdělání zjištěno, bylo 43 (22,1 %). Mezi pachateli byli rovněž 2 absolventi zvláštní školy (1%). Prvopachatelů bylo 105 (53,8 %) a recidivistů 65 (33,3 %).

Skladba pachatelů trestné činnosti s extremistickým podtextem byla v r. 2008 obdobná jako v r. 2007 a v letech předchozích. Byli mezi nimi jak aktivisté a sympatizanti pravicově extremistických hnutí, tak příslušníci majoritního obyvatelstva bez zjevné vazby na pravicově extremistické subjekty, v některých případech byli pachateli Romové. Velkých změn nedoznala ani jejich vzdělanostní struktura. Výrazně mezi nimi převažovali absolventi základní školy

¹⁴ Podle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) jsou v souladu s novou terminologií absolventi základní školy s výučním listem *absolventy střední školy s výučním listem* a pachatelé se středoškolským vzděláním *pachateli se středním vzděláním s maturitní zkouškou* (viz § 58 cit. zákona č.561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání).

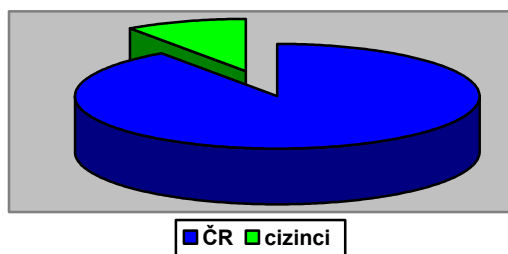
Přespráviš nezměněna zůstala i věková skladba pachatelů. I v r. 2008, stejně jako v r. 2007, mezi nimi převažovaly osoby ve věku 21 – 29 let (82, tj. 42 %), 18 – 20 let (43, tj. 22,1 %), 30 – 39 let (32, tj. 16,4 %) a 40 – 49 let (11, tj. 5,6 %). Nejméně pachatelů bylo mezi osobami ve věkových kategoriích do 15 let (6, tj. 3,1 %), 15 – 17 let (9, tj. 4,6 %), 50 - 59 let (7, tj. 3,6 %) a nad 60 let (4, tj. 2,1 %). Ve skladbě pachatelů

objasněných trestných činů převažovali muži (182, tj. 93,3 %), žen bylo 13 (tj. 6,6 %).

Pod vlivem alkoholu spáchalo trestný čin 44 osob, tj. 22,6 % z celkového počtu pachatelů.

Pachatelů – cizinců bylo 19, tj. 9,7 %. Jednalo se občany Slovenska (6), Polska (4), Ruska (1), Ukrajiny (1) a Spolkové republiky Německo (7).

Podíl cizinců na zaevidované trestné činnosti s extremistickým podtextem v r. 2008

2.3.1.4 Trestná činnost policistů s extremistickým podtextem¹⁵

V r. 2008, na rozdíl od r. 2007, vyšetřovala Inspekce ministra vnitra (nyní Inspekce Policie ČR) dva případy podezření ze spáchání trestné činnosti s extremistickým podtextem. Ani v jednom nebyl extremistický podtext jednání podezřelých v průběhu prověřování prokázán, stejně jako jejich inklinace k extremistickým hnutím, anebo členství v nich. V obou případech bylo prověřování ukončeno předložením návrhu na zahájení trestního stíhání dle § 162 odst. 1 tr. řádu, pro podezření ze spáchání tr. činu výtržnictví dle § 202 odst. 1 tr. zákona.

2.3.1.5 Trestná činnost příslušníků Armády ČR s extremistickým podtextem

V roce 2008 šetřila Vojenská policie celkem 5 případů, které souvisely s podezřením ze spáchání protiprávního jednání ve spojitosti s extremismem. Podnětem k zahájení šetření těchto případů byla jednak činnost Vojenské policie, dále spolupráce s velitelskými orgány a rovněž zjištění novináře, zveřejněné ve sdělovacích prostředcích. V jednom případě se jednalo o podezření ze spáchání trestného činu hanobení národa, rasy a přesvědčení podle § 198 tr. zákona, ze kterého byl podezřelý příslušník AČR, který urazil

¹⁵ Trestnou činností policistů se zabývá Inspekce Policie ČR (v r. 2008 Inspekce ministra vnitra). Podle vyjádření tohoto orgánu se při výkonu své působnosti setkává s projevy extrémních postojů pachatelů velmi výjimečně. Ne vždy však musí chování policisty, mající extremistický podtext, vyústit ve spáchání trestného činu šetřeného Inspekcí Policie ČR.

příslušníka stejného útvaru pro jeho barvu pleti. Případ byl předán Policii ČR službě kriminální policie a vyšetřování v Táboře k dalšímu šetření. V ostatních 4 případech se jednalo o prověřování poznatků, které měly souvislost v jednom případě s možnou aktivní činností příslušníků AČR v extremistickém hnutí, ve 2 případech s prověřováním užívání symbolů extremistických hnutí a v jednom případě s podnikáním vojáka v činné službě v oblasti prodeje značkového oděvního zboží oblíbeného mezi extremisty. Tyto poznatky nebyly potvrzeny a jejich šetření bylo ukončeno a byly o nich vyrozuměny orgány Vojenského zpravodajství.

2.3.1.6 Soudní statistiky

V roce 2008 bylo soudy ČR celkem pravomocně odsouzeno 75 751 osob, což představuje oproti roku 2007 minimální zvýšení pouze o 23 osob, tj. cca o 0,3 %. Z tohoto počtu **bylo odsouzeno 97 osob za celkem 192 trestných činů s rasovým podtextem**. Tento počet představuje pouze cca 0,1 % z celkového počtu pravomocně odsouzených. Ve srovnání s rokem 2007 tak lze zaznamenat nárůst počtu pravomocně odsouzených za trestný čin spáchaný s rasovým podtextem, když v předchozím roce bylo za tyto delikty odsouzeno 72 osob (v r. 2006 pak celkem 96 osob). V důsledku tohoto růstu se zvýšil i podíl takovýchto trestných činů ze 155 v r. 2007 na uvedených 192 v r. 2008. Nárůst počtu trestných činů s rasovým podtextem v loňském roce nemusí být signálem obratu v kvantitě těchto deliktů. Z hlediska Ministerstva spravedlnosti se jedná o relativně malý soubor dat, na jehož základě nelze stanovit vývojový trend, na tendenci by mohlo být usuzováno po více letech. Spíše by mohlo jít o kolísání opačným směrem poté, co v předchozích dvou letech počet těchto trestných činů výrazně poklesl.

Nejčastěji byli pachatelé odsouzeni za níže uvedené trestné činy:

Trestný čin	Ustanovení tr. zákona	Počet osob		Počet osob
		2008/2007		2006
Podpora a propagace hnutí směřujících k potlačení práva svobod člověka	§ 260, § 261	47	24	34
Hanobení národa, etnické skupiny, rasy a přesvědčení	§ 198	15	13	14
Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci	§ 196	14	14	21
Výtržnictví	§ 202	8	4	7
Ublížení na zdraví	§ 221	6	6	3
Útok na veřejného činitele	§ 155	0	0	2
Vydírání	§ 235	0	1	1
„Nebezpečné vyhrožování“	§ 197a	0	1	2
Podněcování nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod	§ 198a	0	0	1
Ublížení na zdraví – těžká újma	§ 222	1	1	5
Krádež	§ 247	0	1	1

Není možné přehlédnout fakt, že učinění závěru o tom, zda bude určitý delikt považován za delikt s rasovým podtextem, závisí na individuálních úvahách soudce v konkrétních případech, kdy jsou posuzovány někdy značně odlišné okolnosti případu.

Za uvedené trestné činy byl 7 osobám uložen nepodmíněný trest odnětí svobody, tj. 7 % z odsouzených osob. I když jde o malý vzorek pachatelů mohlo by to znamenat zmírňování trestní represe. Čtyřem osobám z těchto sedmi vězením potrestaných pachatelů soudy uložily trest odnětí svobody 1 roku, dvěma v trvání 1 až 5 let, jeden z odsouzených byl postižen trestem ještě přísnějším. Trest odnětí svobody s podmíněčným odkladem jeho výkonu, soudy v roce 2008 pravomocně uložily 51 osobám, tj. 52,5 % z osob odsouzených za tento druh trestných činů. Ve srovnání s rokem předchozím, užily soudy výrazně častěji jiný alternativní trest, a to trest obecně prospěšných prací. Zatímco v r. 2007 bylo k tomuto trestu odsouzeno deset osob, což činilo 14 %, v roce 2008 soudy za rasistické delikty uložily obecně prospěšné práce celkem 29 odsouzeným, což je 29,9 %.

Z celkového počtu odsouzených nebylo 46 osob (47,4 %) doposud soudně trestáno, 9 osob (9,3 %) soud označil za recidivisty. Odsouzeno bylo pouze 6 mladistvých osob, tj. 6,2 % z celkového počtu osob odsouzených za trestné činy s rasovým podtextem. Odsouzeny byly pouze 3 ženy (3,1 %).

2.3.1.7 Statistiky Nejvyššího státního zastupitelství¹⁶

Pokud jde o trestné činy spáchané z rasových, národnostních nebo jiných nenávistných pohnutek, vypovídá o nich níže uvedená tabulka.

Tabulka č.1: Trestné činy spáchané z rasových, národnostních nebo jinak nenávistných pohnutek v letech 2007 – 2008

Trestné činy rasově či jinak nenávistně motivované	Stíháno celkem osob	Obžalováno celkem osob
2007	204 (+36 ZPŘT)	197 (+36 ZPŘT)*
2008	215 (+41 ZPŘT)	198(+40 ZPŘT)

Tabulka č. 2: Celkový počet stíhaných, obžalovaných a odsouzených osob v ČR v letech 2007– 2008

Rok	Stíháno	obžalováno	odsouzeno	ZPŘT
2007	78 545	67 186	75 728	35 268
2008	73 722	63 078	-	36 685

Tabulka č. 2 umožňuje srovnat sledované hodnoty, obsažené v tabulce č. 1, z hlediska celkového počtu osob stíhaných, obžalovaných a osob, ohledně nichž bylo konáno zkrácené přípravné řízení, i osob, na něž byl podán návrh na potrestání za rok 2007 a za rok 2008.

¹⁶ Statistika Nejvyššího státního zastupitelství, stejně jako statistiky soudní, má jiný horizont vykazování než statistika policejní. Není pro ni rozhodná doba, kdy se skutek stal, ale kdy státní zástupce zpracoval obžalobu, rozhodl o zastavení věci apod.

Předběžné údaje za rok 2008 svědčí o tom, že celkově nastal vzestup ve všech ukazatelích, který však nebyl nijak zvlášť výrazný. Pokud jde o skutkové podstaty konkrétních trestných činů, podstatný vzestup, ve srovnání s rokem 2007, nastal zejména u trestného činu násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci dle § 196 odst. 2 a 3 tr. zákona.¹⁷ a trestného činu podpory a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod člověka podle § 260 tr. zákona. U ostatních skutkových podstat zůstal v podstatě zachován stav z roku 2007.

Skladba sledovaného druhu trestné činnosti byla stejná jako v předchozích letech, nedoznala změn. I v roce 2008 **převažovala jednání jiného než násilného charakteru, tj. verbálního**. V praxi státních zastupitelství se častěji vyskytly případy páchaní trestné činnosti prostřednictvím internetu.

V r. 2008 státní zastupitelství postupovala podle **čl. 72 pokynu obecné povahy nejvyšší státní zástupkyně č. 1 ze dne 29. ledna 2008 o trestním řízení**, jímž byl nahrazen obecný pokyn č. 4/2006, o postihu trestných činů motivovaných národnostní, rasovou, politickou a náboženskou nesnášenlivostí. Úprava v tomto pokynu má značný význam jak z hlediska ujasnění si této formy trestné činnosti jako jedné z priorit státních zastupitelství, tak i z pohledu, že této formě trestné činnosti je i v oblasti procesu (tedy při výkonu dozoru, v řízení před soudem, při přezkoumávání věcí v souvislosti s možností podat dovolání nebo vypracovat návrh stížnosti pro porušení zákona) věnována maximální pozornost.

V současné době Nejvyšší státní zastupitelství zpracovává metodický návod k problematice extremismu, jehož definitivní verze bude k dispozici ke konci prvního čtvrtletí roku 2009 a bude zveřejněna na jeho webových stránkách.

2.3.2 Trestná činnost s antisemitským podtextem

V roce 2008, stejně jako v předchozích letech, nedošlo v České republice k závažným fyzickým útokům s antisemitským podtextem. Ve srovnání s rokem 2007 byl však zaevidován nárůst tohoto druhu trestných činů, a to o 50 % (27 tr.činů v r. 2008; 18 tr. činů v r.2007). Výrazně mezi nimi převažovaly trestné činy dle § 261 tr. zákona (podpora a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod člověka) – cca 41 %. Nejvíce těchto trestných činů bylo zaevidováno na teritoriu Jihomoravského kraje – 11, tj. o 67 % více než v r. 2007 (5 tr.činů), nejméně pak v kraji Východočeském (1 tr.čin).¹⁸

2.4 Bezpečnostní rizika

V r. 2008, ve srovnání s r. 2007, došlo k dalšímu nárůstu počtu veřejných akcí, pořádaných ultrapravicovými skupinami, resp. neonacistickým Národním odporem, Autonomními nacionalisty a Dělnickou stranou. Potvrdil se tak trend zvětšujícího se počtu účastníků těchto akcí a jejich narůstající radikalizace a připravenost ke konfrontaci s Policií ČR.

Lze předpokládat, že:

- bude pokračovat příklon neonacistů k násilným akcím a konfrontaci s policejními složkami,

¹⁷ Přestože se jedná téměř o 100%, nelze tuto skutečnost přeceňovat – jde de facto o úroveň z r. 2005 a nebylo ani zdaleka dosaženo úrovně z období poloviny 90. let, kdy tyto trestné činy zaznamenávaly velmi výrazný nárůst.

¹⁸ Viz Příloha č.2: Tabulka č.2 a Graf č.3

- výše uvedené skupiny budou pokračovat v úsilí o získání sympatií a podpory majoritního obyvatelstva v problémových lokalitách a
- budou se snažit prosadit ve veřejném životě a vstoupit „do politiky“ .

Jako hlavní možná bezpečnostní rizika lze vnímat:

- pokračující radikalizaci,
- možnou přeměnu virtuálních polovojenských organizací v reálné subjekty,
- snahu o proniknutí do bezpečnostních sborů, především do Policie ČR,
- akceptaci extremistických idejí širší veřejností.

Akce na levicové části extremistického spektra se v r. 2008, stejně jako v r. 2007, víceméně soustředily na boj s ideologickými protivníky, byly tedy militantně zaměřeny proti neonacismu a jeho exponentům. Přes určitou pasivitu na levicové scéně byla a zůstává zřetelná:

- snaha osob, které se účastní především akcí neonacistů, jít do násilného střetu nejenom s tímto svým ideologickým protivníkem, ale i s Policií ČR,
- v souvislosti s touto snahou dochází i v případě ultralevice k ozbrojování.

2.5 Změny v možných právních postupech

2.5.1 Trestné činy s rasovým podtextem podle nového trestního zákoníku

V roce 2008 byl projednán a schválen vládní návrh nového trestního zákoníku. Vládní návrh zákona neobsahoval oproti stávajícímu znění extremistických trestných činů žádné zásadní změny. V průběhu projednávání trestního zákoníku došlo u trestného činu založení, podpora a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka k doplnění nové okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby, a to okolnosti že čin uvedený v § 403 odst. 1 spáchá jako voják. Dále pak u trestných činů podle § 380, 382 a 383 (dle schváleného znění trestního zákoníku) došlo ke zpřesnění základních skutkových podstat.

Novelu trestního zákona schválila Poslanecká sněmovna i Senát, dne 26. ledna 2009 byl podepsán prezidentem republiky. Nový trestní zákoník byl vyhlášen ve Sbírce zákonů (zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník). Účinnost trestního zákoníku byla stanovena dnem 1. ledna 2010.

2.5.2 Nový zákon o Policii ČR a nové možnosti

Setkání osob z extrémně pravicového prostředí se často koná pod záminkou narození dítěte, oslavy narozenin apod. v restauracích s tím, že jde o soukromou uzavřenou akci. Přijetím nového zákona o Policii ČR (zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky), který vstoupil v účinnost k 1. lednu 2009, došlo ke změně v oprávnění policie vstupovat do živnostenských provozoven. Nadále platí, že živnostenská provozovna neztrácí jednostranným prohlášením o tom, že se v jejích prostorách koná akce charakteru uzavřené společnosti, statut živnostenské provozovny a nestává se tak jiným uzavřeným prostorem. Nově zákon o Policii České republiky v ustanovení § 41 dává policistům možnost vstupovat nejen do prostor určených pro zákazníky, ale **do všech prostor, u kterých lze mít důvodně za to, že se v nich zdržují fyzické osoby, a to i po skončení provozní doby.** Zákon tak umožňuje vstup i do skladů, kuchyně a jiných prostor, kam před

přijetím nového zákona o Policii ČR vstupovat nemohla, neboť tyto prostory nejsou určeny pro zákazníky.

2.5.3 Novela některých ustanovení zákona č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím: „konec zahalených tváří“

Účastníci shromáždění měli často v jeho průběhu obličej zakrytý tak, že byla v podstatě znemožněna jejich identifikace. Povinnost odkrýt obličej měli pouze tehdy, pokud proti nim policie činila zákrok. Přijetím zákona č. 274/2008 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o Policii České republiky, došlo k novele některých ustanovení zákona č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím. **Ustanovení § 7 odst. 4 tohoto zákona stanoví, že účastníci shromáždění nesmějí mít obličej zakrytý způsobem ztěžujícím nebo znemožňujícím jejich identifikaci po celou dobu shromáždění.** Pokud účastníci shromáždění tuto povinnost nesplní, je možné takovéto shromáždění v souladu s ustanovením § 12 odst. 5 rozpustit.

2.5.4 Novelizace zákona č. 119/2002 Sb., o zbraních

Významným z hlediska boje proti extremismu může být i zákon č. 484/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 119/2002 Sb., o zbraních. Ten byl v roce 2008 projednán a schválen Parlamentem České republiky a nabyl účinnosti dnem 1. února 2009. Precizace povinností a tomu odpovídající kategorizace přestupků by měly být preventivním prvkem i v boji proti extremismu.¹⁹

2.5.5 Znalci pro oblast extremismu a problematika znaleckých posudků

Nadužívání znaleckých posudků v trestním řízení bylo Ministerstvem vnitra považováno za zásadní problém. Množily se případy, kdy byli znalci přibíráni v kauzách, které znalecké posouzení vůbec nevyžadovaly nebo byly opakovaně zadávány znalecké posudky tam, kde měl orgán činný v trestním řízení rozhodnout sám.

V souvislosti s účinností zákona č. 273/2008 Sb., o Policii ČR, a zákona č. 274/2008 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o Policii ČR, dochází v oblasti znaleckých posudků v trestním řízení k zásadní změně. Znalci by měli být využíváni jen na složitější otázky, ke kterým je znalecký posudek opravdu nezbytný, nikoliv na notoriety jako je např. význam hesla „Arbeit macht frei“. Otázky formulované pro znalce navíc mnohdy směřují spíše k právnímu posouzení, což není přípustné. Do této chvíle neexistovala v podstatě možnost, aby policejní orgán mohl odmítnout přibrání znalce k vypracování od počátku zřetelně zbytečných posudků, které jsou pak hrazeny z rozpočtu Policie ČR. Podle nového znění § 105 odst. 1 trestního řádu bude v přípravném řízení přibírat znalce ten orgán činný v trestním řízení, který bude považovat znalecký posudek za nezbytný pro rozhodnutí.

¹⁹ Je však otázkou, zda se v budoucnu neinspirovat v zahraničí a neznemožnit i veřejné nošení dlouhých útočných nožů či mačet jako je tomu například v sousedním Rakousku..

3. Shrnutí

Jak je obecně známo, extremismus je fenoménem, který bude vždy provázet demokratickou společnost, v éře globalizace má navíc nadnárodní charakter a nevyhýbá se žádnému z evropských států. I když se může jevit jako imaginární hrozba pro demokratická zřízení, nelze ho jakkoliv podceňovat. Jak je ostatně známo z řady odborných studií a lze to dovodit z historických zkušeností, extremistické ideologie dokáží těžit ze společenských a hospodářských krizí, tedy zatěžkávajících období pro občanskou veřejnost. Ať chceme či nikoliv, právě v době takovýchto krizí mívají živnou půdu populismus a ideologie identifikující tzv. „nepřátele a původce všech nešvarů a všeho zla“ ve společnosti. Právě za takovýchto konstelací mohou extremistické ideologie a jejich protagonisté začít dosahovat svých „met“.

Rok 2008 lze v problematice extremismu vnímat jako „rok zlomu“, neboť symbolizuje kvalitativní proměnu pravicově extremistické scény, resp. jejího neonacistického spektra. Nebezpečí této scény nelze zjednodušeně charakterizovat zaevidovanou trestnou činností, jejím poklesem či nárůstem. V řadě případů nejsou totiž její pachatelé, kteří bývají poměrně často pod vlivem alkoholu, identifikovatelní jako členové či aktivní příznivci některé z extremistických skupin. Nebezpečí této scény pro společnost spočívá především v zastávané ideologii, jejím šíření a získávání nových příznivců pro boj s tzv. Systémem za „lepší budoucnost a spravedlivější společnost“. Proto lze očekávat, že neonacističtí aktivisté budou pokračovat ve své snaze vydobýt si pozice na oficiální politické scéně za podpory určité části veřejnosti. Znamená to, že zůstanou „v ulicích“, bude pokračovat jejich radikalizace a budou vyhledávat střety se „Systémem“, resp. s Policií ČR. Lze očekávat, že se budou soustředit na další „problémové lokality“ s nespokojenými příslušníky majority, podobné Janovu, případně se budou pokoušet využít ve svůj prospěch nepříznivou socioekonomickou situaci v některých lokalitách. Skutečnost, že se jim v roce 2008 vůbec podařilo získat na svou stranu část veřejnosti a její podporu, je varující a představuje nemalé bezpečnostní riziko. To jsou kvalitativně nové momenty, na něž je třeba soustředit pozornost, modifikovat a redefinovat stávající protiextremistickou politiku tak, aby byl rok 2009 rovněž rokem zlomovým, ale v neprospěch neonacistické scény a jejích stávajících ambic. K tomu jsou směřována opatření obsažená v Koncepci boje proti extremismu, která je nedílnou součástí Strategie boje proti extremismu.

II. KONCEPCE BOJE PROTI EXTREMISMU

Extremismus bude vždy součástí společnosti. Koncepce nemá za cíl jeho úplné vymazání z politické mapy, ale nastavení mantinelů jeho existence v rámci demokratických mechanismů České republiky. Ambicí materiálu je poskytnutí návodu, který napomůže marginalizaci extremistů do té míry, aby přestali představovat bezpečnostní riziko.

5. pilířů koncepce:

1. Síla extremistů vychází z lidské nevědomosti. Jedinou možností, jak bojovat s jejich štvavou propagandou, je komunikace, otevřenost a nabízení alternativy.
2. Poučení lidé si dokáží vytvořit obranné mechanismy vůči nebezpečným myšlenkám. Výhodnost demokratické alternativy musí vysvětlovat škola.
3. Boj proti extremismu není jen záležitostí Ministerstva vnitra a policie, ale i dalších vládních i nevládních subjektů. Jenom spoluprací s nimi lze extremisty odsunout do role bezvýznamného hráče.
4. Specialisté, kteří bojují proti extremismu, musí vědět, co mají dělat a dostat k tomu dostatečný prostor. Profesionalizace je výhodnější než paušální represe.
5. Konkrétní pachatele trestné činnosti je nutné nekompromisně postihovat za efektivního využití stávajících prostředků a mechanismů.

1. Komunikací proti demagogii

Cíle:

Nejefektivnější zbraní současných extremistů je propracovaná a cílená propaganda. Její účinky jsou znásobeny tím, že v podstatě žádná instituce systematicky nedemaskuje její pravou podstatu. Cílem Ministerstva vnitra, Policie ČR, ale i všech ostatních zainteresovaných institucí musí být otevřeně, jednoduše a srozumitelně zprostředkovat veřejnosti tato sdělení:

- Kdo jsou extremisté, čeho a jakým způsobem chtějí dosáhnout a jaké to může mít důsledky – vysvětlení, v čem spočívá jejich bezpečnostní hrozba.
- Bezpečnostní složky jsou veřejnosti partnerem, který ji chrání před touto hrozbou.
- Způsob této ochrany je nutné občanům přiblížit a vysvětlit, aby pochopili, že je pro ně výhodnější a spravedlivější než populistické a nic neřešící nabídky „pomoci“ od extremistů.

Veřejnost, která si odnese tato sdělení, získá k bezpečnostním složkám větší důvěru a respekt. Jejich pracovníci dostanou zpětnou vazbu, že jejich práce je smysluplná a prospěšná.

Prostředky:

Komunikace musí být dopředu promyšlená. Musí zohledňovat komu, co a jak chceme sdělit a co si má z našeho sdělení odnést. Je tedy třeba:

- Vyhodnotit efektivnost současných mediálních sdělení.
- Určit potenciální oblasti, kde je přínosné být aktivnější (zejména s ohledem na oblasti, na které se zaměřuje extremistická propaganda)
- Vyvinout efektivnější komunikační strategie.

Konkrétní úkoly:

1.1. Otevřené a zodpovědné zpravodajství a PR

- Veřejnost i média vyžadují rychlé a srozumitelné informování. Na webových stránkách Ministerstva vnitra či Policie ČR, ale i dalších státních orgánů musí být na jednoduše dostupném místě **materiály, ze kterých bude možné vyčíst informace o extremistické scéně, kdo ji tvoří, co hlásá, čeho a jak chce dosáhnout.**

*Gesce: Ministerstvo vnitra a Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Úřad vlády ČR.
Kontrolní termín: 30. září 2009.*

- **Je třeba mezi extremisty důsledně rozlišovat a přesně je pojmenovávat.** Jejich paušalizace (např. používání termínu „radikál“) může být pro veřejnost zavádějící.
- V případě velkých demonstrací se zásahem policie je nutné průběžně, zodpovědně a podrobněji informovat veřejnost a média o vývoji situace. **Masově rozšířené dezinformace je nutné uvádět na pravou míru.**
- Proti extremismu je vyvíjena řada aktivit. Je nutné o nich informovat, zaměřit se na **prezentování preventivních a osvětových akcí, či publikovatelných výstupů z odborných konferencí či seminářů.**

*Gesce: Ministerstvo vnitra a další relevantní státní orgány, zejména Úřad vlády ČR.
Termín: průběžně.*

- Sdělení „extremisté jsou hrozbou a policie je veřejnosti partnerem, který před ní chrání“ je nutné předat zejména **dětem a mládeži** – z hlediska extremismu nejohroženějším skupinám. **K tomu je vhodné využívat mladými lidmi preferovaných médií (zejména Internetu) a efektivních metod public relations.** Zadání této komunikace musí být dopředu přesně promyšlené, zacílené, musí obsahovat jednoduchá a srozumitelná sdělení.

*Gesce: Ministerstvo vnitra ve spolupráci s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy.
Kontrolní termín: 30. září 2009.*

1.2. Zmapování vnímání extremistických myšlenek a jejich nositelů

V České republice nejsou doposud k dispozici relevantní sociologická data zaměřená na percepci extremismu a jeho exponentů širokou veřejností.

- Je nutné získat konkrétní statistická data k percepci neonacistických idejí, rasismu, antisemitismu, antiislamismu, proticizineckých nálad a dalších projevů xenofobie. Plánovaný **výzkum** by měl být **celospolečenský**. Měl by zmapovat postoje obou pohlaví, všech regionů, věkových a vzdělanostních kategorií, obyvatel měst i venkova. Výzkum musí napomoci Ministerstvu vnitra a Policii ČR, ale i dalším státním orgánům při formulování konkrétních, nedeklaratorních řešení problémů, které extremisté zneužívají k získávání politických bodů. Musí nabídnout doporučení pro širší uplatnění community policingu a odklon od represe k prevenci. Praktická využitelnost musí být garantována i v případě problematiky integrace menšin a cizinců.

Gesce: Ministerstvo vnitra.

Kontrolní termín: 31. prosinec 2009.

- Je nutné provést kvalitativní **výzkum** na zjištění míry výskytu stereotypů a předsudků souvisejících s extremismem a rasismem; především jejich kořenů, příčin sympatizování s extrémními postoji a mapování procesu postupné identifikace s extrémními postoji **mezi žáky a studenty**.

Gesce: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy.

Kontrolní termín: 31. prosinec 2009.

1.3. Internet bez nenávistné propagandy

Umístění nelegálního obsahu na Internetu je bezpodmínečně nutné důsledně postihovat. Je nutné se zaměřit na tyto oblasti:

- S ohledem na webhosting v třetích zemích je klíčové spolupracovat na evropské úrovni. Je nutné pokračovat v diskusích o tom, co je „nežádoucí obsah“ a jaký obsah nelze (z hlediska lidsko-právních důvodů) omezovat (např. politické proklamace).
- Je nutné analyzovat a podniknout opatření ke **stažení stránek** s nezákonným obsahem, provozovaných na serverech ve třetích zemích.
- Při potírání nelegálního a nežádoucího obsahu umístěného na serverech ve třetích zemích je nutné i důsledně využívat stávajících právních norem, respektive **institutu právní pomoci**.

Gesce: Ministerstvo vnitra.

Kontrolní termín: 31. prosinec 2009.

Na mezinárodní úrovni existují smluvní dokumenty, jejichž ratifikace by významně přispěla k potírání nelegálního a nežádoucího obsahu na Internetu.

- Je nutné splnit vnitrostátní podmínky a provést ratifikaci **Úmluvy o kybernetickém zločinu** (Convention on Cybercrime).

Gesce: Ministerstvo spravedlnosti ve spolupráci s Ministerstvem vnitra.

Kontrolní termín: 31. prosinec 2009.

- Je nutné splnit vnitrostátní podmínky a provést ratifikaci **Dodatečného protokolu** (Additional Protocol to the Convention on Cybercrime, concerning the criminalisation of acts of a racist and xenophobic nature committed through computer systems).

Gesce: Ministerstvo spravedlnosti ve spolupráci s Ministerstvem vnitra.

Kontrolní termín: 31. prosinec 2009.

- Je nutné včas implementovat v rámci své působnosti **Rámcové rozhodnutí Rady 2008/913/SVV** ze dne 28.11.2008 o boji proti některým formám a projevům rasismu a xenofobie.

Gesce: Ministerstvo spravedlnosti.

Kontrolní termín: 31. prosinec 2009.

- Je nutné ratifikovat **Dohodu mezi vládou České republiky a vládou Spojených států o posilování spolupráce při prevenci a potírání závažné trestné činnosti.**

Gesce: Ministerstvo vnitra.

Kontrolní termín: 31. prosinec 2009.

Do boje s nenávistnou propagandou se musí zapojit i poskytovatelé internetových služeb.

- Je nezbytné, aby **poskytovatelé internetových služeb** sami regulovali obsah hostovaných webových stránek a aby sami v zájmu zachování dobrého jména blokovali stránky s prokazatelně nezákonným obsahem.

Gesce: Ministerstvo průmyslu a obchodu ve spolupráci s Ministerstvem vnitra.

Kontrolní termín: 31. prosinec 2009

2. Vědomostí proti totalitářům

Cíle:

Pedagogické působení musí být vedeno s důrazem na kritické myšlení, aby žáci a studenti byli schopni na základě vlastního úsudku dospět k pochopení podstaty extremistických a v podstatě totalitářských ideologií a motivů jejich nositelů. Žáci se opakovaně v různých stupních vzdělávacího systému musejí setkávat s problematikou extremismu. Důraz by měl být kladen na individuální přístup.

Prostředky:

V minulosti se v oblasti boje proti extremismu osvědčil komplexní přístup založený na společném působení všech složek systému, např. zařazení do obsahu vzdělávání žáků a studentů, do dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, pregraduální přípravy pedagogických pracovníků, cílené podpory nestátních neziskových a dalších organizací. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy bude pokračovat v tomto přístupu, současně bude aktualizovat vybrané předpisy, více akcentovat individuální přístup k žákovi, zkvalitnit a rozšířit další vzdělávání pedagogických pracovníků, bude rozšiřovat povědomí odborné veřejnosti o aktuálním stavu problematiky a podpoří projekty určené pro zkvalitnění učebnic.

Konkrétní úkoly:

2.1. Vzdělávání pedagogů

V oblasti vzdělávání pedagogů je nutné splnit tyto úkoly:

- Prostřednictvím přímo řízených organizací Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy **realizovat další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti výchovy proti extremismu, rasismu a xenofobii**. Semináře se musejí zaměřit na odborný vhled do tématu (informace vycházející z rámcových vzdělávacích programů) a vytváření kompetencí pedagogických pracovníků (rozvoj kritického myšlení, mediální výchova, odbourávání negativních stereotypů, řešení konkrétních modelových situací ve výuce, schopnosti práce se skupinou a skupinovou dynamikou, sebepoznání a sebeakceptace, schopnost odolávat manipulaci, kooperativně řešit konflikty, využití zkušeností mediátorů).
- **Novelizovat metodický pokyn k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance.**
- Realizovat semináře k propagaci příkladů dobré praxe ve školách a školských zařízeních.
- Zaměřit **tematické inspekce České školní inspekce** na hodnocení vzdělávání žáků a studentů v oblasti prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchovy k toleranci a respektování lidských práv, které vychází z rámcových vzdělávacích programů.

Gesce: Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy.

Kontrolní termín: 31. prosinec 2009.

- **Pomocí kvantitativního výzkumu zmapovat pořádané semináře v jednotlivých krajích ČR zaměřené na problematiku extremismu, rasismu, xenofobie, tolerance a lidských práv.** Jeho součástí bude i kvalitativní analýza obsahu užívaných výukových postupů a prostředků, evaluace u rozsáhlejších projektů zaměřených na ovlivňování postojů žáků a studentů v dané oblasti a kvalitativní analýza užívaných postupů v problematice extremismu na školách. Na základě tohoto výzkumu bude vytvořen celorepublikový přehled o aktivitách škol v problematice extremismu, rasismu, xenofobie, tolerance a lidských práv v jednotlivých krajích.
- **Zmapovat příklady dobré praxe ze zahraničí.**

Gesce: Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy.

Kontrolní termín: 31. prosinec 2009.

2.2. Vzdělávací a osvětové materiály

Je nezbytné zkvalitnit problematiku multikultury, rovných příležitostí a zobrazování stereotypů v učebnicích a dalších materiálech pro základní a střední školy. Je nutné splnit tyto úkoly:

- **Vytvořit metodické příručky pro nakladatele, autory učebnic, učitele a širokou veřejnost.**
- **Rozpracovat pokračování edice Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy s informačními materiály k aktuálním společenskovo-vedním problematikám a navrhnout možná témata.**

Gesce: Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy.

Termín: 31. prosinec 2009.

- **Pokračovat v podpoře tvorby metodických a dalších materiálů pro výuku prostřednictvím neziskových a dalších organizací dotačními programy.** Je doporučováno do budoucna vypracovat výukové materiály nejen k pravicovému extremismu, ale i k levicovému extremismu a radikálnímu islamismu.

Gesce: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ve spolupráci s Ministerstvem vnitra.

Kontrolní termín: 31. prosinec 2009.

- **Vypracovat výukový materiál k homofobii.**

Gesce: Úřad vlády ČR.

Termín: 31. prosinec 2009.

2.3. Preventivní akce

V oblasti prevence je třeba splnit tyto úkoly:

- **Kontinuálně podporovat mediální aktivity v oblasti prevence rasistických, xenofobních a extremistických postojů, výchovy k toleranci a respektování lidských práv; cíleně oslovit všechny věkové skupiny společnosti se zvláštním zaměřením na žáky, studenty a pedagogické pracovníky.**

- **Zintenzívnit metodické vedení krajských školských koordinátorů prevence** v oblasti rasistických, xenofobních a extremistických postojů; na koordinačních jednáních zařadit problematiku extremismu a započít multidisciplinární spolupráci na úrovni krajů a obcí.
- **Podporovat projekty nestátních neziskových a dalších organizací** zaměřených na prevenci rasistických, xenofobních a extremistických postojů a multikulturní výchovu prostřednictvím dotačních a rozvojových programů MŠMT i evropských strukturálních fondů. Zařadit do adekvátních a rozvojových programů MŠMT téma „pozitivní klima na školách“.

Gesce: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy.

Kontrolní termín: 30. září 2009.

- Podpořit spolupráci s tzv. policejními preventisty, ale i s veřejnou sférou, tedy nevládními organizacemi a akademickými odborníky. Cílem těchto aktivit bude seznámení žáků a studentů s extremistickou scénou, nebezpečím, které její exponenti představují a činnostmi, které v souvislosti s ním Ministerstvo vnitra a policie v rámci služby veřejnosti vykonávají.

Gesce: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ve spolupráci s Ministerstvem vnitra.

Kontrolní termín: 31. prosinec 2009.

3. Jednotná protiextremistická platforma

Cíle:

Boj proti extremismu není jen záležitostí Ministerstva vnitra a policie. **Cílem je aktivně zapojit další resorty, ale i města a obce, akademickou sféru a nevládní subjekty.** Tím dojde k vyslání pozitivního signálu veřejnosti a zvýší se schopnost reagovat na posun, který nastal na extremistické scéně.

Prostředky:

Je nutné zejména nastavit konkrétní formy spolupráce a komunikace policie se samosprávou, ale i dalšími zainteresovanými subjekty.

Konkrétní úkoly:

3.1. Koordinační dohody

Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky hovoří v §16 o spolupráci s obcemi a o možnosti uzavření tzv. **koordinační dohody**. Tento nástroj je velice doporučován pro spolupráci při zvládání extremistických akcí. Koordinační dohody umožňují přesně definovat spolupráci mezi Policií ČR, obecními úřady, obecní policií a případně dalšími subjekty. Jednotlivé body těchto dohod musí konkretizovat formy a nástroje spolupráce, úkoly, stanovit styčné osoby a kontrolu jejich využívání. Smluvní strany musejí mít práva a povinnosti z nich vyplývající vzájemně vyvážené.

- Je nutné rozpracovat témata a náležitosti těchto dohod a tento materiál dále distribuovat Policii ČR, obcím a obecní policii, případně i dalším subjektům.

Gesce: Ministerstvo vnitra.

Termín: 30. září 2009.

3.2. Obecní policie

Zabezpečování veřejného pořádku v souvislosti s projevy extremismu je přednostně v kompetenci Policie ČR. **Obecní policie zde plní pouze subsidiární roli zejména při ochraně bezpečnosti osob a majetku.** Ve spolupráci s Policií ČR může realizovat příslušná opatření bezpečnostního charakteru, a to jak povahy preventivní, tak i represivní. Spolupráce s obecní policií by měla být ukotvena v koordinačních dohodách. Obecní strážníci mohou přispívat k odhalování extremistických trestných činů například monitoringem pomocí kamerových systémů. Ředitelé obecních policií by naopak měli dostávat stále aktuální informace ohledně aktivit extremistické scény v příslušné obci či jejím okolí.

Gesce: Ministerstvo vnitra.

Termín: průběžně.

3.3. Města a obce

Klíčem k dobrému zvládnutí extremistických akcí je i včasná komunikace policie se starosty obcí. S ohledem na požadavky obcí je nutné zpracovat následující materiály:

- **Manuál pro shromažďování**, který bude poskytovat návod praktických opatření a standardů, které by měly být naplněny v rámci zajištění bezpečnosti.
- **Kalendář rizikových dní**, který bude napomáhat k odhalování skutečného účelu akcí, nahlášených pod fiktivním názvem.

Oba dokumenty budou pravděpodobně připojeny k materiálu předkládanému do vlády.

- **Analýzu stávajícího zákona č. 84/1990 o právu shromažďovacím.** Tento materiál bude zohledňovat zejména otázku délky lhůty pro vydání rozhodnutí o zákazu shromáždění a délky lhůty pro oznámení shromáždění úřadu.

Gesce: Ministerstvo vnitra.

Kontrolní termín předání materiálů obcím: 31. květen 2009.

- Ministerstvo vnitra uspořádá **konzultační den pro zpracovatele shromažďovací agendy na krajské úrovni.** V rámci této akce získají zástupci Magistrátu hlavního města Prahy a krajských úřadů informace o aktuální judikatuře a možnostech řešení aplikačních problémů, s nimiž se úřady při výkonu přenesené působnosti na úseku práva shromažďovacího setkávají.

Gesce: Ministerstvo vnitra.

Kontrolní termín vyhodnocení: 31. květen 2009.

4. Odbornost a imunita

Cíle:

Cílem je příprava odborníků, kteří mají dostatečné zázemí pro výkon svých pravomocí. Profesionalita nesmí být narušena snahou extremistů infiltrovat bezpečnostní sbory a zneužívat získané know-how pro vlastní potřeby. Infiltrace je obzvlášť nebezpečná nejen s ohledem na konkrétní práci bezpečnostních složek, zejména policie, ale i s ohledem na celkovou image u veřejnosti a důvěryhodnost jejich mediálních sdělení.

Prostředky:

Profesionalizace lze dosáhnout cíleným vzděláváním. K zabránění infiltraci extremistů do bezpečnostních složek a zejména policie lze využít účinné mechanismy založené na komunikaci mezi jednotlivými bezpečnostními složkami a mezi jejich interními útvary.

Konkrétní úkoly:

4.1. Vzdělávání velitelů opatření

Kvalitativní posun extremistů při pořádání akcí vyžaduje profesionalizaci zejména velitelů bezpečnostních opatření.

- Ministerstvo vnitra ve spolupráci s policejním prezidiem připravuje **školení managementu policejních složek v souvislosti s hrozbami extremismu**. Účastníci kurzu se seznámí s těmito tématy:
 - a) Zákonné normy a interní akty řízení.
 - b) Význam štábu pro řízení bezpečnostních opatření.
 - c) Postup a pozice policie v rámci integrovaného záchranného systému
 - d) Nové možnosti využití spojovací techniky.
 - e) Logistické zabezpečení při bezpečnostních opatřeních.
 - f) Nejnovější poznatky z bezpečnostních opatření Policie ČR i zahraničních bezpečnostních sborů.

Do lektorování budou zapojeny i **nevládní subjekty**. Oba partneři (policie a nevládní subjekty) si předají informace o svých protiextremistických aktivitách, vymění si doporučení ohledně postupů při masových akcích. Cílem spolupráce je i zvýšení vzájemné důvěry. V zájmu **zkvalitňování služeb veřejnosti** je kromě vzdělávání po linii **taktiky zásahu** kladen důraz i na vzdělávání po linii **komunikace s:**

- a) médií,
- b) davem za využití vyjednávačů z antikonfliktních týmů,
- c) postiženými obyvateli za využití pracovníků psychologických pracovišť krajských ředitelství policie,
- d) zástupci nevládních subjektů, provádějících monitoring.

Gesce: Ministerstvo vnitra.

Kontrolní termín: 31. prosinec 2009.

- S ohledem na nutnost systematické a důkladné přípravy budoucích velitelů opatření je **Policejní akademii ČR** doporučováno zvážit **vytvoření nového výukového předmětu** zaměřeného na rozvíjení schopností a osvojení dovedností pro **řízení a velení velkým policejním akcím**. V rámci tohoto předmětu by byla zohledněna i bezpečnostní opatření spojená s aktivitami extremistů.

Gesce: Ministerstvo vnitra.

Kontrolní termín: 31. prosinec 2009.

4.2. Vzdělávání policejních specialistů

Základní podmínkou pro úspěšné stíhání a odhalování trestné činnosti extremistů je specializace policejních odborníků. Je proto nutné:

- **Pokračování ve stávajícím modelu školení** specialistů za účasti odborníků z akademické sféry a Nejvyššího státního zastupitelství
- Doplnění těchto kurzů o **předávání poznatků z oblasti politologie a práva** s ohledem na současné trendy na poli extremismu. Toto školení musí provádět akademičtí pracovníci s odpovídající kvalifikací a znalostmi reálné situace. Jedním z cílů tohoto specifického vzdělávání je zabránění nadužívání soudních znalců.

Gesce: Ministerstvo vnitra.

Kontrolní termín: 31. prosinec 2009.

4.3. Stabilizace a doplňování policejních specialistů

Specialisté musejí mít naprostý přehled o stavu extremismu ve svém regionu, detailně znát zájmové osoby a systematicky rozpracovávat trestnou činnost těchto osob. **Je nutné brát na zřetel, že tato práce je dlouhodobá a její výsledky je irelevantní hodnotit tzv. čárkovým systémem. V zájmu zachování motivace těchto klíčových pracovníků je potřebné, aby nebyli přetěžováni řešením jiné trestné činnosti.** Skutečnost, že v daném teritoriu nedochází k extremistickým akcím neznamena, že zde nepůsobí skupina, která svoje akce plánuje třeba i na jiném místě.

- Vzhledem k výraznému nedostatku specialistů na některých útvarech je nutné tyto pracovníky **stabilizovat a postupně doplňovat volná tabulková místa.**
- V rámci krajského ředitelství Policie ČR je doporučováno vytvářet **vícečlenné skupiny specialistů.** Náplní těchto pracovních skupin by mělo být vedení operativně pátrací činnosti a trestního řízení proti extremistickým skupinám.

Gesce: Ministerstvo vnitra.

Kontrolní termín: 31. prosinec 2009.

4.4. Vzdělávání pracovníků justice

V minulosti bylo zejména ze strany médií poukazováno na některá překvapivá rozhodnutí pracovníků justice v případě údajných extremistických trestných činů. Tyto informace mohou mít dvojí negativní účinek. V případě extremistů může vzniknout pocit beztrestnosti a v případě veřejnosti dojem z benevolence justice.

- Je nutné dále **prohlubovat vzdělávání soudců, státních zástupců i pomocných justičních profesí** a průběžně je **seznamovat s nejaktuálnějšími trendy** v oblasti extremismu, včetně nových aspektů trestné činnosti s extremistickým podtextem, charakteristiky pachatelů a proměn v image členů a příznivců.

Gesce: Ministerstvo spravedlnosti ve spolupráci s Ministerstvem vnitra.

Kontrolní termín: 31. prosinec 2009.

4.5. Systémové a paušální zamezení infiltrace extremistů

Nezbytnou součást profesionalizace tvoří **nastavení funkčního a efektivního „imunitního systému“ proti infiltraci extremistů**. Je žádoucí, aby ochranné mechanismy začaly fungovat u policie a byly využívány i ostatními složkami, tedy armádou, celní správou a vězeňskou službou.

Zabránění tomuto jevu předpokládá systematickou a důkladnou práci personalistů při náboru nových uchazečů o práci v bezpečnostních složkách. **K „odfiltrování“ těchto nejrizikovějších jsou stávající prostředky a poznatkový aparát dostačující. Nedostatečné je pouze nastavení komunikačních kanálů.** Ministerstvo obrany se touto problematikou v roce 2008 zabývalo, některá opatření by se mohla stát inspirací pro ostatní resorty:

- V případě **Ministerstva obrany** je doporučováno pokračovat ve stávajících preventivních a vzdělávacích aktivitách zaměřených na sociálně nežádoucí jevy včetně extremismu. Jako přínosné se jeví i podepisování čestného prohlášení při personálním pohovoru (při vstupu do Armády ČR a při prodlužování doby trvání služebního poměru vojáků z povolání), týkající se nepodporování nebo veřejného neprojevení sympatií s hnutími, která směřují k potlačování práv a svobod člověka nebo která hlásají zejména národnostní a rasovou zášť. Dále je nutné pokračovat ve spolupráci mezi Vojenskou policií, Vojenským zpravodajstvím a Policií ČR. Pozitivně a jako inspirace je hodnoceno přijímání preventivních opatření proti zneužití materiálu a zbraní (technické zabezpečení uložení citlivého materiálu, nastavení režimu hospodaření s tímto materiálem, kontrolní činnost velitelských orgánů a Vojenské policie).

Gesce: Ministerstvo obrany.

Termín: průběžně.

- **Policie ČR** musí zpracovat jasnou a srozumitelnou metodiku (nastavení forem spolupráce a komunikace uvnitř jednotlivých policejních složek) pro zamezení infiltrace extremistů do jejích řad.

Gesce: Ministerstvo vnitra.

Termín: 31. prosinec 2009.

- Pro potřeby **Celní správy České republiky** musí být zpracována jasná a srozumitelná metodika pro zabránění infiltrace extremistů do jejích řad ve formě interních opatření a stanovení nástrojů spolupráce s dalšími bezpečnostními složkami.

Gesce: Ministerstvo financí.

Termín: 31. prosinec 2009.

- Pro potřeby **Vězeňské služby České republiky** musí být zpracována jasná a srozumitelná metodika pro zabránění infiltrace do jejích řad ve formě interních opatření a stanovení nástrojů spolupráce s dalšími bezpečnostními složkami.

Gesce: Ministerstvo spravedlnosti.

Termín: 31. prosinec 2009.

- V případě důvodných podezření je doporučováno personalistům či dalším osobám odpovědným za nábor uchazečů do řad **obecní policie** obracet se na Policii ČR.

5. Efektivně a korektně proti násilí

Cíle:

Cílem koncepce není nastavení paušálního postupu proti extremistům represí. Existují důvodné obavy, že tato strategie by vyvolala vlnu radikalizace. Ambicí koncepce také není zavádět kvůli extremistům nová opatření, která by mohla omezovat práva a svobody dalších skupin, které chtějí prezentovat své názory.

Úspěch je spatřován pouze v cíleném a tvrdém postihu jedinců, kteří se dopouštějí porušování zákona, a prevenci takové činnosti.

Prostředky

S ohledem k legislativním změnám je nutné novelizovat relevantní policejní interní akty řízení. Je třeba provést vyhodnocení současného stavu a zahrnout do pokynů nové požadavky. V návaznosti na posun na extremistické scéně je nutné inovovat, či zcela nově zpracovat metodiku vyšetřování extremistických trestných činů s jasnými a odůvodněnými postupy. Velký přínos je spatřován v některých ustanoveních zákona č.273/2008 Sb., o Policii České republiky.

Konkrétní úkoly

5.1. Důsledný monitoring

Specialisté na extremismus musejí nadále důsledně monitorovat, rozpracovávat a zadokumentovat jednotlivé extremisty a extremistické skupiny. Jejich poznatky musejí být využitelné při přípravě případných bezpečnostních opatření, při řešení konkrétní trestné činnosti a prognóze možných forem útoků.

Gesce: Ministerstvo vnitra.

Termín: průběžně.

5.2. Zvládání extremistických akcí

- Je nutné **novelizovat interní akty řízení** Policie ČR s ohledem na legislativní změny a vývoj extremistické scény. Je přitom vhodné vycházet z osvědčených postupů činností pro zvládání extremistických akcí, zohlednit následující doporučení:
 - a) Komunikace se specialisty - včasné předání operativních informací.
 - b) Zřízení štábu, který má za úkol provést kalkulaci nasazení sil a prostředků, vyčlenění pohotovostních a realizačních sil a prostředků, stanovení zásad a spolupráce se součinnostními složkami, jako jsou městská policie, úřady obcí, složkami integrovaného záchranného systému. Přesné stanovení kompetencí.
 - c) Je doporučováno zpracovat „Typový plán“ s rámcově vyčleněnými silami a prostředky bezpečnostního opatření.
 - d) Zabezpečení „hlásné služby“, bezodkladné předávání informací. Stanovení pravidel komunikace.
 - e) Zajištění odpovídajícího počtu policistů s využitím výše zmíněných činností.
 - f) Bezpodmínečné zajištění účasti specialistů na akci.
 - g) Důsledná dokumentace akcí pomocí audio a videotechniky.
 - h) Provádění perlustrace osob a kontrol vozidel.
 - i) Vyrozumění státních zastupitelství a soudů.
 - j) Důsledné využívání antikonfliktních týmů.
 - k) Analýza a vyhodnocení akce včetně dokumentačních materiálů, analýza činnosti nasazených sil a prostředků PČR, jakož i všech zainteresovaných součinnostních složek. Poskytování těchto dokumentů metodickému pracovišti.

Gesce: Ministerstvo vnitra.

Termín: 31. prosinec 2009.

- Je nutné **inovovat, případně vytvořit novou metodiku pro vyšetřování extremistické trestné činnosti** jak pro potřeby policie, tak státních zastupitelství s jasnými a odůvodněnými postupy.

Gesce: Ministerstvo vnitra a Ministerstvo spravedlnosti.

Kontrolní termín: 31. říjen 2009.

- Je nutné **rozpracovat možnost dovybavení pořádkových jednotek** pro taktiku tzv. „městské války“ a hromadného zajišťování osob včetně dokumentační a spojovací techniky, speciálního dovybavení služebních automobilů a mobilních cel.

Gesce: Ministerstvo vnitra.

Kontrolní termín: 31. prosinec 2009.

- Je třeba zajistit tvrdý a včasný postup proti členům extremistických skupin, kteří na svých akcích porušují zákon. Tímto je rozuměn zejména **důraz na rychlé zajištění a postih pachatelů v rámci zkráceného trestního řízení**. K tomu lze do budoucna při spolupráci Ministerstva vnitra s Ministerstvem spravedlnosti využít také prostředků moderní techniky (např. vozů s mobilními celami a dostatečným prostorovým a technickým zázemím pro vedení trestního procesu).

Gesce: Ministerstvo vnitra ve spolupráci s Ministerstvem spravedlnosti.

Kontrolní termín: 31. prosinec 2009.

5.3. Využívání nového zákona o Policii ČR

Nadužívání znalců, jejich přibírání k notorietám a vystavování otázkám směřovaným spíše k právnímu posouzení je do budoucna neúnosné. Tito odborníci se navíc stávají osobami veřejně známými a hrozí jim cílené útoky ze strany extremistů.

- V souladu s novými legislativními úpravami není v případě konání shromáždění přítomnost znalce nutná. **Policie disponuje řadou odborníků na problematiku extremismu a musí být schopna sama na místě situaci vyhodnotit.** Znalci by měli být využíváni jen na složitější otázky, k jejichž posouzení je znalecký posudek opravdu nezbytný. V těžších případech je doporučováno se obrátit se na renomovaná akademická pracoviště jako například Ústav soudobých dějin nebo na katedry politologií na jednotlivých univerzitách.

Gesce: Ministerstvo vnitra.

Termín: průběžně

- Je nutné vytvořit pro policejní potřeby přístupnou **databázi již provedených znaleckých posudků.**

Gesce: Ministerstvo vnitra.

Termín: 30. září 2009.

- V souvislosti s novými legislativními úpravami je zástupcům obcí a policie doporučováno využívat možnosti rozpustit shromáždění, jehož účastníci mají obličej zakrytý způsobem ztěžujícím nebo znemožňujícím jejich identifikaci po celou dobu shromáždění.
- V souvislosti s přijetím zákona o Policii ČR došlo ke změně v oprávnění policie vstupovat do živnostenských provozoven. Policisté mají od 1. ledna 2009 možnost vstupovat do všech prostor, u kterých lze mít důvodně za to, že se v nich zdržují fyzické osoby, a to i po skončení provozní doby. Mohou vstupovat i do skladů, kuchyní a jiných prostor. Je vhodné této možnosti využívat v případě evidentních setkání osob z extremistického prostředí, která se konají pod různými záminkami.

Gesce: Ministerstvo vnitra.

Termín: průběžně.

**Nejvýznamnější aktivity resortů vnitra,
obraný, školství, mládeže a tělovýchovy,
kultury, práce a sociálních věcí
v roce 2008**

1. Ministerstvo vnitra

Ministerstvo vnitra věnuje problematice extremismu a s ním spjatých jevů dlouhodobě pozornost,¹ plní úkoly vyplývající z vládních usnesení, ve spolupráci se zpravodajskými službami, Policií ČR, ostatními státními orgány, ale i akademickou sférou a nevládními organizacemi průběžně hledá další cesty k optimalizaci protixtremistické politiky. Aktivita jsou soustředěny především do oblasti prevence, kde rovněž spolupracuje s dalšími resorty, jichž se problematika extremismu dotýká. Rovněž podporuje projekty financované ze strukturálních fondů EU zaměřené na prevenci a postih projevů extremismu v rámci přeshraniční spolupráce, kdy jsou policejní útvary na obou stranách hranice vybavovány účinnou technikou k dokumentaci všech projevů extremismu při pouličních akcích a shromážděních.² Věnuje nemalou pozornost policejnímu školství a profesnímu vzdělávání policistů, realizuje různé výzkumné projekty. Do jeho kompetence spadá registrace občanských sdružení a nových politických stran, ve spojitosti s extremismem se rovněž zabývá právní problematikou a možnými změnami v právních postupech. V oblasti potírání extremismu uplatňuje širokospektrální spolupráci jak na vnitrostátní, tak na mezinárodní úrovni.

1.1 Problém extremismu v systému prevence Ministerstva vnitra

1.1.1 Program prevence kriminality

Ministerstvo vnitra nese gesci za činnost meziresortního poradního orgánu - **Republikový výbor pro prevenci kriminality**, mezi jehož hlavní aktivity patří realizace programu na pomoc městům zasaženým vysokou mírou trestné činnosti a dalšími sociálně patologickými jevy. Zásadním koncepčním materiálem preventivní politiky státu na rok 2008 byla „**Strategie prevence kriminality na léta 2008 až 2011**“ (dále jen Strategie), kterou vláda ČR schválila usnesením ze dne 15. října 2007 č. 1150. Mezi priority Strategie patří:

- oběti rasově, národnostně nebo nábožensky motivovaných trestných činů,
- rizikové jedinci v postavení potenciálních pachatelů nebo obětí (sociálně vyloučení jedinci a skupiny; cizinci; příslušníci národnostních a etnických menšin; obyvatelé prostorově vyloučených lokalit),
- trestné činy a delikventní jednání spojené s radikalizací diváckého násilí; rasově, národnostně či nábožensky motivovaná trestná činnost; protiprávní jednání v sociálně vyloučených lokalitách).

V rámci Strategie byl nově rozdělen systém prevence kriminality na tři úrovně: republikovou, krajskou a městskou. V rámci krajské a městské úrovně byly v září 2008 zpracovány Koncepce prevence kriminality krajů³ a Koncepce prevence kriminality měst⁴ na léta 2009 až 2011. Mezi prioritami krajských a městských koncepcí se objevuje prevence

¹ Viz materiály Ministerstva vnitra k problematice extremismu, od r. 1998 každoročně předkládané vládě ČR, a to: Zpráva o problematice extremismu na území ČR, od r. 2003 Informace o problematice extremismu na území ČR. Všechny tyto dokumenty jsou veřejně dostupné na webových stránkách MVČR (www.mvcr.cz, rubrika Dokumenty, podrubrika Archiv).

² Předpokladem tohoto druhu přeshraniční spolupráce je uzavření partnerských smluv mezi policejními útvary o společném nasazení personálu a techniky v místech konání těchto akcí a shromáždění, a to na obou stranách hranice.

³ Koncepci zpracovalo všech 13 krajů a hl.m. Praha.

⁴ Koncepci zpracovala a do městské úrovně prevence kriminality do roku 2011 jsou zařazena města s počtem obyvatel převyšujícím 25 tisíc. Jedná se o 45 měst.

rasismu a xenofobie, začleňování osob prostorově i sociálně vyloučených, ale i boj proti extremismu. Každoročním naplněním priorit Konceptů je Program prevence kriminality tvořený dílčími, konkrétními projekty prevence kriminality. Cílem projektů je odstranit, anebo zmírnit sociální vyloučení romských komunit, jehož následkem je i zvýšené nebezpečí rasových a extremistických nálad. Projekty se zaměřují především na děti a mládež, jejichž hodnotový a návykový systém je pozitivním změnám nejpřístupnější. **V roce 2008 bylo celkem podpořeno 10 preventivních projektů⁵, které byly dotovány částkou 1 575 000,- Kč.** Podmínkou podpoření projektu je finanční spoluúčast obce a aktivní participace Romů na realizaci projektů.

V rámci republikové úrovně systému prevence kriminality bylo v roce 2008 vyhlášeno výběrové řízení k vytvoření filmového dokumentu, jehož cílem je seznámit odborníky pracující s problematikou zadlužování v jejích různých fázích a poskytnout jim praktické vodítko pro prevenci, řešení a eliminaci negativních důsledků spojených se zadlužením a zároveň informovat veřejnost o nástrahách a důsledcích tohoto zadlužování. Dílo by mělo být srozumitelné pro sociální skupiny, které obsazují nejspodnější úroveň společenského žebříčku a existují mimo širší společenský rámec. Mohou to být jednotlivci, rodiny, skupiny i komunity, které propadly alkoholu či drogám, páchají trestnou činností, jsou opuštěni, nevzděláni, pogramotní, dlouhodobě nezaměstnaní a pocházejí či žijí v neúplných a patologických rodinách. Tyto cílové skupiny se, mimo jiné, stávají terčem extremistických ideologií i akcí.⁶

1.1.2 Spolupráce

V rámci spolupráce Ministerstva vnitra a Rady vlády pro záležitosti romské komunity uspořádalo ministerstvo v říjnu 2008 panelovou diskusi „**Pocit bezpečí v prostředí romské menšiny**“, jejímž cílem bylo definovat příčiny a projevy objektivního i subjektivního pocitu ohrožení Romů a pokusit se nalézt způsoby, jak zvýšit pocit bezpečí a objektivně zajistit jeho vyšší míru. Diskuse, za účasti ministryně pro lidská práva, zástupců Ministerstva vnitra a Policie ČR i Romů, dospěla k tomu, že česká společnost trpí předsudky vůči Romům, které mohou být ze strany Romů vnímány jako rasismus, že se cítí diskriminováni v každodenním veřejném životě, že sledují zvyšující se radikalismus i u širší veřejnosti než jen u zjevných hlasatelů extremistických postojů. Postrádají důraznější zásahy, postoje a prohlášení státu, které by zaručovaly dodržování práv všech občanů a jasné distancování se státu od extremistických a rasistických postojů prezentovaných některými jednotlivci nebo právníky osobami.

1.1.3 Oblast vzdělávání

Vyšší policejní školy a školské účelové zařízení Ministerstva vnitra jsou zaměřeny zejména na základní odbornou přípravu policistů (dále jen „ZOP“), dále na vzdělávání poskytující vyšší odborné vzdělání oboru „Bezpečnostně právní činnost“, realizaci specializačních programů a dalších programů celoživotního vzdělávání.

Problematika extremismu je i nadále součástí vzdělávacích programů, zajišťovaných policejními školami MV, školními policejními středisky správy krajů Policie ČR a je

⁵ Projekty realizovala tato města: Brno, Česká Třebová, Frýdek-Místek, Jablonec nad Nisou (2), Kroměříž, Nový Bydžov, Olomouc, Orlová, Praha 3.

⁶ Výběrové řízení vyhrála o.p.s. Člověk v tísni, která zpracuje filmový dokument ve dvou variantách a navíc jej doplní manuálem pro edukativní potřeby. Dílo bude Ministerstvu vnitra předáno v I. čtvrtletí 2009.

promítnuta i do dalších vzdělávacích kurzů. V jednotlivých učebních modulech je věnována pozornost otázce obsahu extremismu, jeho kategoriím, projevům a míře nebezpečnosti. Při výuce bývá rovněž používána forma besed, výstav a dalších prožitkových aktivit. Ve specializačních kurzech přednáší problematiku extremismu erudovaní odborníci z praxe, čímž je ve výuce zajištěna stálá aktualizace nejnovějších poznatků z oblasti extremismu jak na území ČR, tak v zahraničí.

Patříčnou pozornost věnuje extremismu rovněž Středisko pro výchovu k lidským právům a přirozeně i Policejní akademie ČR, která pořádá každoroční tematické vzdělávací kurzy.

1.1.4 Integrace cizinců

Integrační opatření mohou být do jisté míry prevencí extremistických aktivit. Zapojení cizinců do společnosti, rozvíjení vztahů mezi cizinci a majoritní společností, vzájemné poznání a komunikace, zvyšování interkulturních kompetencí - to vše může snižovat míru xenofobie či rasismu ve společnosti. Vzájemné poznávání a porozumění zvyšuje vnímavost společnosti k diverzitě a omezuje riziko střetů zaviněných nepochopením kulturních odlišností. Zároveň může být i prevencí uzavření se cizinců do komunit a násilného vymezování se vůči společnosti, které by se mohlo stát záminkou extremistických vystoupení.

1.1.4.1 Koordinace integrace

Realizace politiky integrace cizinců v ČR probíhá na základě každoročně schvalovaného usnesení vlády – v roce 2008 na základě usnesení vlády č. 259 ze dne 17. března 2008 ke Zprávě o realizaci Koncepce integrace cizinců v roce 2007 a o dalším postupu (dále jen Koncepce). Agenda koordinace integrace cizinců byla v srpnu 2008 převedena z Ministerstva práce a sociálních věcí -MPSV na Ministerstvo vnitra -MV (usnesení vlády č. 979 ze dne 23. července 2008 o převodu některých činností vykonávaných MPSV na MV). Hlavním důvodem byla snaha o zpětné propojení imigrační a integrační politiky⁷.

1.1.4.2 Zpráva o realizaci Koncepce integrace cizinců v roce 2008⁸

Integrační záměry na rok 2009 reagují na změny v cizinecké problematice: nárůst počtu cizinců v ČR, omezování výroby - propouštění postihuje především zahraniční pracovníky, kritická situace zejména v místech silné koncentrace cizinců - v průmyslových zónách, tendence k pauperizaci části bývalých zahraničních dělníků, včetně jejich sociální exkluze atd.

Cílem MV v oblasti integrace cizinců pro rok 2009 je zejména předcházet problémům v oblasti imigračních komunit a jejich vztahu s majoritou. Integrační opatření by měla být prevencí vzniku uzavřených komunit. Jednou z priorit integrace je důraz na zapojení regionální a lokální úrovně do integrační politiky, na praktickou spolupráci všech, kdo mohou přispět k úspěšnosti integrace (vytváření platform), na integraci osob druhé a třetí generace tj. dětí a mládeže z řad imigrantů, a na efektivitu integračních opatření.

MV jako odpovědný orgán Evropského fondu pro začleňování občanů třetích zemí v roce 2008 připravilo návrh víceletého programu, ale i ročního programu na rok 2008, které podléhají schválení Evropskou komisí. Klíčový význam může mít zejména opatření Zřízení a provozu center na podporu integrace cizinců (**Integrační centra**), která budou postupně

⁷ Koordinaci realizace Koncepce zajišťovalo v letech 2000 – 2003 Ministerstvo vnitra, od roku 2004 Ministerstvo práce a sociálních věcí⁷. Počínaje srpnem 2008 byla agenda koordinace Koncepce převedena usnesením vlády zpět na Ministerstvo vnitra.

⁸ Zpráva se předkládá vládě ČR k projednání na konci ledna 2009.

vytvořena ve všech krajích ČR a budou nástrojem jednoho z hlavních cílů integrační politiky
- **implementace integrační politiky na regionální a lokální úrovni.**

1.1.4.3 Projekty

MV poskytlo v r. 2008 dotace ze státního rozpočtu na podporu integrace cizinců na projekty nestátních neziskových organizací a dalších subjektů; projekty byly zaměřeny na poskytování bezplatného právního poradenství cizincům a na podporu dalšího rozvoje vztahů cizinců a jejich komunit s občany ČR (např. na aktivity k prevenci xenofobie a rasismu a na vytváření informačních programů).

1.1.4.4 Mezinárodní spolupráce

V roce 2008 pokračovala spolupráce v rámci Národních kontaktních míst pro integraci (National Contact Points on Integration), expertní pracovní skupiny při Evropské komisi ustavené v roce 2002 na základě rozhodnutí Rady.

Zástupce MV se zapojil do činnosti mezinárodní skupiny expertů k problematice interkulturního dialogu jako prostředku k posílení integrace⁹, vedené Německem. Jednání skupiny expertů se zaměřilo zejména na dvě oblasti dialogu - na systém regulérní výměny zkušeností na poli interkulturního dialogu mezi členskými zeměmi, a na ustavení flexibilní procedury (event. systému včasného varování) k řešení interkulturních problémů, případně konfliktů s potenciální nadnárodní dimenzí, zejména ve vztahu k muslimským komunitám.

1.1.5 Mediální aktivity

Na internetových stránkách Ministerstva vnitra, v rubrice „Bezpečnost a prevence“ byly pravidelně zveřejňovány dokumenty k dané problematice (<http://www.mvcr.cz/docDetail.aspx?docid=47368&docType=ART&chnum=4&lang=cs>).

V roce 2008 pracovníci public relations průběžně odpovídali na dotazy novinářů a občanů týkající se aktuálních událostí z oblasti extremismu, migrační a azylové problematiky a dalších aktivit souvisejících s bojem proti xenofobii, rasismu a antisemitismu. Konkrétní dotazy se týkaly především různých extremistických shromáždění, problematiky diváckého násilí či návrhu ministra vnitra na rozpuštění Dělnické strany. Dále byly vydávány tiskové zprávy reagující na aktuální události týkající se extremismu; rovněž probíhal průběžný monitoring médií zaměřený na evidování příspěvků, které byly uveřejněny ve vybraných předních českých tištěných a elektronických médiích a týkaly se Ministerstva vnitra a problematiky extremismu.

V rámci již 5. ročníku preventivně-bezpečnostního projektu odboru tisku a public relations Ministerstva vnitra (dětské soutěže Svět očima dětí) bylo vyhlášeno téma „Kdo je cizí, není špatný!“. Při vyhlášení soutěže se letos sešlo téměř 120 dětí z celé republiky, jejichž díla soutěžní komise vybrala k ocenění. V letošním ročníku bylo do soutěže přihlášeno téměř 1500 děl rozdělených do čtyř soutěžních kategorií (výtvarné, literární, audiovizuální a kategorie výpočetní technika) a věnujících se jednomu ze tří témat, reagujících na aktuální společenské jevy a problémy. První téma „Kdo nám to tu ničí?“ bylo věnováno vandalismu a jeho projevům, druhé téma „Kdo je cizí, není špatný!“ reflektovalo xenofobii ve společnosti a třetí téma „Nebezpečí na síti“ bylo věnováno nebezpečím hrožícím při chatování a nezodpovědném chování na internetu.

⁹ Úkol rozvíjet interkulturní dialog uložila členským státům ve svých závěrech ministerská konference v Postupimi (DE PRES). Na základě jednání skupiny expertů a výsledků dotazníkového šetření zpracovalo Německo zprávu „Interkulturní dialog jako nástroj posílení integrace“, která byla prezentována jako jeden ze závěrů ministerské konference k integraci ve Vichy (FR PRES) v listopadu 2008.

Ministerstvo vnitra komunikovalo s veřejností rovněž prostřednictvím resortních časopisů **Policista** a **Kriminalistika**, periodikem odboru prevence kriminality - **Informační servis prevence kriminality** a distribucí osvětových a informačních materiálů.

1.2 Pracovní skupiny

1.2.1 Pracovní skupina pro právní aspekty problematiky extremismu

Pracovní skupina pro právní aspekty problematiky extremismu navázala pátým jednáním, které proběhlo dne 2.10.2008, na aktivity Pracovní skupiny zabývající se problematikou hudebních koncertů pořádaných pravicovými extremisty. Ta byla zřízena rozhodnutím ministra vnitra a policejního prezidenta na základě závěrů kulatého stolu, konaného dne 14. července 2005 v Ústí nad Labem. Předmětem říjnového jednání bylo zejména upozornit na změny na extremistické scéně, současné právní problémy související s extremismem, a to na shromažďovací právo a jeho zneužívání, trestněprávní aspekty extremistické symboliky a rovněž na problematiku přibírání soudních znalců. Jednání se zúčastnili zástupci Ministerstva vnitra, Ministerstva spravedlnosti, Policie ČR a akademičtí pracovníci. Na podzim 2008 se dále uskutečnila dvě jednání zástupců Ministerstva vnitra a Policie ČR se zástupci nevládních organizací, akademické sféry, Svazu měst a obcí, Magistrátu hl. m. Prahy a Federace židovských obcí. Cílem bylo zejména prodiskutovat současné problémy související s extremismem z pohledu nevládního sektoru, vyslechnout názory zúčastněných na problematiku shromažďování, využívání znalců, zneužívání internetu a další. Tato jednání budou pokračovat i v roce 2009.

1.3 Zabezpečení problematiky extremismu v rámci Policie ČR

Problematika extremismu je zabezpečena jak na celorepublikové, tak na krajské a okresní úrovni.

Celorepublikovou gesci za problematiku extremismu na území ČR má oddělení extremismu odboru terorismu a extremismu Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu Služby kriminální policie (ÚOOZ SKPV). K 30. červnu 2008 se uskutečnila reorganizace, na jejímž základě byla z působnosti tohoto specializovaného pracoviště vyčleněna metodika. Ta byla převedena do působnosti odboru obecné kriminality Úřadu služby kriminální policie a vyšetřování PP ČR, který se jí bude zabývat na celorepublikové úrovni a metodicky zabezpečovat aktivity policejních specialistů zabývajících se problematikou extremismu.

Na jednotlivých Správách krajů Policie ČR a na úrovni okresních ředitelství pracovali policejní specialisté zabývající se trestnou činností s extremistickým podtextem a aktivitami extremistů. V rámci Policie ČR pracuje na dané problematice nadále cca 140 policistů.

1.4 Mezinárodní spolupráce v boji proti extremismu

1.4.1 Pracovní skupina pro boj s extremismem zemí V4 a Rakouska

V souladu s plánem akcí v rámci předsednictví České republiky Visegrádské čtyřce se ve dnech 9. až 10. dubna 2008 uskutečnilo uzavřené jednání Pracovní skupiny pro boj s extremismem zemí V4 a Rakouska (dále jen „Pracovní skupina“), která spadá do gesce České republiky, resp. odboru bezpečnostní politiky MV ČR a působí jako expertní skupina

na nadnárodní úrovni. Po souhrnném vyhodnocení stávající situace se účastníci shodli na tom, že v zemích V4 a v Rakousku nedošlo v oblasti extremismu v roce 2007 k takovým změnám, které by signalizovaly reálnost ohrožení demokratických základů těchto států ze strany protagonistů extremismu. Přes tuto skutečnost, s ohledem na celoevropsky vnímané nebezpečí extremistických ideologií a potencionálního nebezpečí radikalizace nositelů a sympatizantů těchto ideologií, stanovili prioritní témata pracovní skupiny na období 2008/2009, vyjádřili se pro uskutečňování vzájemných pracovních stáží na úrovni ministerstev vnitra a policejních složek, pořádání společných vzdělávacích akcí k dané problematice a dále akcí, zaměřených na výměnu názorů a zkušeností se zeměmi západního Balkánu a s Ukrajinou.

Další řádné zasedání Pracovní skupiny se uskutečnilo ve dnech 26. – 27. listopadu 2008 za přítomnosti hostů ze Švédska a Spolkové republiky Německo. Na tomto jednání byly prodiskutovány nově zaznamenané trendy na extremistických scénách, jimž je zapotřebí věnovat zvýšenou pozornost a aktivně přistupovat k řešení problémů, které s sebou přinášejí. O tyto skutečnosti byly doplněny závěry z předchozího jednání. Zmíněny bylo např. zapojování ultranacionalistických či menších, bezvýznamných politických stran, do extremistických aktivit a prorůstání jejich řad extremisty, resp. neonacisty, zvyšující se radikalizace extremistických skupin a jejich sympatizantů, provázená připraveností k páčání násilí, vysoká profesionalita při využívání, resp. zneužívání, Internetu a dalších komunikačních prostředků k šíření extremistických ideologií, názorů, literatury, videí a ke vzájemné komunikaci, ale i potřeba zabývat se otázkou možných překryvů pravicového extremismu a terorismu, neboť nejzávažnější formy pravicového extremismu jsou svojí povahou a potencionálem s to za použití násilí ohrozit demokratické zřízení.

1.4.2 Spolupráce s Úřadem pro demokratické instituce a lidská práva OBSE – ODIHR

MVČR/odbor bezpečnostní politiky je národním kontaktním bodem pro ODIHR. Stejně jako v předchozích letech, tak i v roce 2008, zpracoval podkladový materiál do zprávy ODIHR k tzv. hate crimes, který je v této zprávě zohledněn. („Annual report for 2007 on „Hate Crimes in the OSCE Region – Incidents and responses“). Dále zpracoval stanovisko k této výroční zprávě za rok 2007.

Dne 5. května 2008 se uskutečnila **konzultativní návštěva delegace ODIHR** v čele s ředitelkou Tolerance and Non Discrimination Programme Anne - Jo Bishop na MVČR, která byla vyjádřením oceněním spolupráce s ČR/MVČR. Tématicky byla zaměřena na problematiku potírání nenávistně motivovaných trestných činů, výměnu zkušeností, diskutovány byly možnosti další spolupráce. Oceněn byl manuál pro policisty k současné extremistické symbolice zpracovaný M. Marešem a vydaný MVČR.

1.4.3 Problematika radikalizace

Zástupci ČR se v roce 2008 zúčastnili expertních jednání, seminářů a dalších aktivit zaměřených na téma boje proti terorismu či na problematiku radikalizace. Poznatky z těchto pracovních jednání byly sdíleny s relevantními subjekty.

Problematika radikalizace je ve stále větší míře pokládána za klíčovou z hlediska boje proti terorismu, ale i extremismu. EU i jednotlivé členské státy se stále intenzivněji zaměřují na prevenci tohoto fenoménu a na boj s ním. Svědčí o tom množství schválených či navrhovaných opatření. V tomto směru vyvíjejí značnou aktivitu především „staré“ členské státy EU. Téma bude řešeno také během českého předsednictví v Radě EU. Problematice se

přímo či nepřímo věnuje řada dokumentů EU. V tomto směru je nezbytné zmínit zejména následující materiály:

- Protiteroristická strategie EU a s ní spjatý Akční plán EU pro boj s terorismem, resp. jeho aktualizace.
- Strategie EU pro boj s radikalizací a rekrutováním.

Protiteroristický koordinátor EU pravidelně vyhodnocuje plnění výše uvedených strategických dokumentů EU. Tato hodnocení jsou nejprve diskutována na patřičných pracovních skupinách a následně jsou předkládána Radě JHA.

2. Ministerstvo obrany

2.1 Program sociální prevence a prevence kriminality na období let 2008 - 2011

Preventivní část vychází z Programu sociální prevence a kriminality na období 2008 – 2011. Tento program je realizován v souladu s usnesením vlády ČR č. 409 ze dne 16. dubna 2008, dále v souladu s resortní „Koncepcí prevence sociálně nežádoucích jevů na období 2005 – 2009“, RMO č. 20/2005 a aktuálními resortními nařízeními. Úkoly uložené těmito dokumenty byly v roce 2008 průběžně plněny.

V resortu MO je prioritně rozvíjena primární prevence sociálně nežádoucích jevů (dále jen P-SNJ). Pozornost byla zaměřena zejména na předcházení negativních vlivů a jevů, které by mohly omezit dosažení požadované úrovně klíčových schopností armády, ale i kvalitu života vojenských profesionálů a civilních zaměstnanců resortu, včetně jejich rodinných příslušníků.

Program sociální prevence a prevence kriminality je v resortu MO řešen dlouhodobě a zabývá se rozsáhlou problematikou sociálně nežádoucích jevů. Pozornost je věnována vojákům z povolání, žákům a studentům vojenských škol, civilním zaměstnancům i jejich rodinným příslušníkům. Primární prevence byla v roce 2008 zaměřena zejména do oblasti tělovýchovy a sportu, kulturních aktivit a dále na vzdělávací, diagnostické a jiné (zájmové) aktivity.

2.1.1 Komise pro prevenci sociálně nežádoucích jevů

U vojenských útvarů, vojenských zařízení a vojenských záchranných útvarů byly zřízeny komise pro P-SNJ a u organizačních útvarů MO ustanoveni poradci pro P-SNJ. Během uvedeného období tito pracovníci úspěšně plnili úkoly prevence v rámci své působnosti. Základním dokumentem u vojenských útvarů a zařízení byl program P-SNJ. V roce 2008 bylo zpracováno 130 projektů. Na základě schválených projektů prevence SNJ byly vojenským útvarům přidělovány finanční prostředky z rozpočtu resortu MO. V r. 2008 se jednalo o částku 6 321 000,00 Kč. Pokud nebyly vyžadovány finanční prostředky na P-SNJ, byly úkoly týkající se této oblasti zahrnuty do dokumentů výcvikového roku.

Trvalá pozornost je věnována odborné přípravě předsedů, metodiků útvarových komisí pro P-SNJ a poradcům pro P-SNJ. V hodnoceném období bylo celkem proškoleno 392 osob. Obsahově byla odborná příprava směřována mimo jiné i k problematice boje proti extremismu, dodržování lidských práv a svobod, komunikaci a vztahům v pracovních týmech resortu. V rámci těchto odborných zaměstnání pravidelně vystupují příslušníci Hlavního velitelství Vojenské policie (dále jen HVelVP) a Inspekce MO.

2.1.1.2 Aktivity v oblasti vzdělávání

V únoru 2008 byl HVelVP zorganizován odborný seminář na téma Extremismus v armádě, jehož součástí byly přednášky doc. JUDr. PhDr. Miroslava Mareše a příslušníků ÚOOZ SKPV PČR, odboru terorismu a extremismu. Seminář byl určen primárně pro příslušníky Vojenské policie, kteří se zabývají problematikou extremismu, ale pozváni byli i další pracovníci resortu MO, jejichž činnost s touto problematikou souvisí.

V květnu vystoupil v rámci odborné přípravy předsedů, metodiků útvarových komisí pro P-SNJ a poradcům pro P-SNJ na zaměstnání k problematice prevence proti hnutím hlásajícím národnostní a rasovou zášť a potlačování práv a svobod člověka pracovník Policejní akademie doc. Dr. Štefan Danisc, Ph.D.

V rámci P-SNJ probíhalo vzdělávání zaměstnanců resortu MO stanovené RMO č. 20/2005 v rozsahu 4 hodin, které organizují vedoucí pracovníci. Nejčastěji tato zaměstnání

řešila problematiku boje proti extremismu a korupci, úrovně mezilidských vztahů na pracovištích a zneužívání drog a jejich účinků.

Z vyhodnocení projektů realizovaných při P-SNJ a dlouhodobé práce komisí P-SNJ u vojenských útvarů a zařízení se ukázalo, že nejrizikovějším prostředím pro výskyt sociálně nežádoucích jevů jsou ty útvary, u kterých došlo ke změně dislokace posádky.

2.2 Inspekce ministryně obrany

Inspekce ministryně obrany se podílela v rámci primárních preventivních opatření v oblasti P-SNJ na vzdělávání předsedů a metodiků komisí pro P-SNJ zaměřeném na problematiku ochrany lidských práv a výchovy k nim. Svou plánovanou i operativní kontrolní činnost v resortu MO zaměřila i na problematiku projevů extremismu, rasismu, xenofobie, islamofobie a antisemitismu, a to v rámci prováděných kontrol v oblasti P-SNJ u vojenských útvarů a zařízení.

Z působnosti Hlavního inspektora ochrany lidských práv, začleněného do organizační struktury Inspekce ministryně obrany, vyplývá sledování a případné odhalování případů porušování lidských práv, tedy i projevů extremismu, rasismu, xenofobie, islamofobie a antisemitismu. Za období roku 2008 nebyly ze strany hlavního inspektora zaznamenány žádné stížnosti, kterými by se vojáci z povolání a občanství zaměstnanci domáhali ochrany svých práv z důvodu rasové diskriminace, xenofobie, islamofobie či antisemitismu, anebo by na ně upozornil někdo z občanské veřejnosti. V rámci preventivních kontrol, včetně řízených rozhovorů s příslušníky a zaměstnanci kontrolovaných objektů, nebyly zjištěny žádné skutečnosti nasvědčující případnému porušování práv vojáků nebo zaměstnanců z důvodu rasy nebo barvy pleti.

Rovinu represivní představuje zejména činnost Vojenské policie. Nedílnou součástí opatření v boji proti extremismu, rasismu a xenofobii byla úzká spolupráce Vojenské policie s Vojenským zpravodajstvím a Útvarem pro odhalování organizovaného zločinu SKPV PP ČR.

Získáváním, shromažďováním a vyhodnocováním informací o možném pronikání extremismu do resortu MO se zabývá Vojenské zpravodajství, se kterým Vojenská policie v této oblasti spolupracuje.

3. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

3.1 Oblast legislativní

V roce 2008 pokračovalo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen MŠMT) v činnosti z předchozích let, pokračovala implementace právních předpisů novelizovaných v roce 2007 (jednalo se především o novelu č. 343/2007 Sb., § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů).

V roce 2008 byl novelizován Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení, čj. 24246/2008-6. Došlo ke zpřesnění metod diagnostiky šikanování, jsou popsány dva postupy, které se liší podle závažnosti a intenzity šikanování. Byla aktualizována síť specializovaných institucí, které se školami spolupracují. Terminologie byla zpřesněna tak, aby byla v souladu se školským zákonem. Nový je i článek 10, ve kterém se upravuje postup řešení šikanování v případě, že škola nejedná. Do aktualizovaného metodického pokynu přináší největší změnu nový článek 5. Vyzývá školy k tvorbě vlastního programu pro řešení šikanování. Současně poskytuje návod k jeho vytvoření a začleňuje Program proti šikanování do Minimálních preventivních programů škol.

3.2 Oblast kurikulární

3.2.1 Rámcové vzdělávací programy

Pokračovala kurikulární reforma v předškolních, základních a středních školách. Texty schválených rámcových vzdělávacích programů jsou zveřejněny ve Věstníku MŠMT, na webových stránkách MŠMT a dané přímo řízeným organizacím (Výzkumný ústav pedagogický a Národní ústav odborného vzdělávání), na jejichž webových stránkách jsou dostupné jak manuály, tak i další metodické materiály podporující kurikulární reformu.

Rámcové vzdělávací programy stanoví zejména konkrétní cíle, formy, délku a povinný obsah vzdělávání. Jsou závazné pro tvorbu školních vzdělávacích programů (ŠVP), hodnocení výsledků vzdělávání dětí a žáků, tvorbu a posuzování učebnic a učebních textů a dále jsou závazným základem pro stanovení výše přidělovaných finančních prostředků.

Všechny rámcové vzdělávací programy obsahují problematiku extremismu, rasismu, tolerance a lidských práv zpracovanou přiměřeně věku žáků, z různých úhlů pohledu a v různých vzdělávacích oblastech a průřezových tématech těchto programů. Rámcové vzdělávací programy jsou zaměřené na rozvoj klíčových kompetencí, které představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti. Jejich výběr a pojetí vychází z hodnot obecně přijímaných ve společnosti a z obecně sdílených představ o tom, které kompetence jedince přispívají k jeho vzdělávání, spokojenému a úspěšnému životu a k posilování funkcí občanské společnosti. Jednou z klíčových kompetencí je kompetence občanská, na konci základního vzdělávání by žák měl respektovat přesvědčení druhých lidí, vážit si jejich vnitřních hodnot, být schopen se vcítit do situací ostatních lidí, odmítat útlak a hrubé zacházení a uvědomovat si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí.

Překonávání problémů při vzdělávání o česko-německých vztazích se věnuje Společná Česko-německá pracovní skupina pro učebnice dějepisu. Vyjadřuje se k aktuálním otázkám, připravuje materiály pro vzdělávání a je poradní skupinou zřizovanou za ČR ministerstvem, za německou stranu Georg-Eckert-Institutu v Braunschweigu.

3.2.2 Doporučení školám a školským zařízením pro rok 2008/2009

Školám se doporučuje zařazovat do výuky v dostatečné míře průřezové téma Multikulturní výchova. Je zde uveden odkaz na komplexní informace o holocaustu Romů a Židů, které lze získat na odborných seminářích „Jak učit o holocaustu“ a v rámci dokumentárního projektu pro žáky „Zmizelí sousedé“, které organizují Vzdělávací oddělení Památníku Terezín a Vzdělávací a kulturní centrum Židovského muzea v Praze. Jako další zdroj informací o dějinách a holocaustu Romů je uváděno Muzeum romské kultury a jeho vzdělávací programy.

Současně je upozorňováno na publikace tzv. popíračů holocaustu. Stanovisko předsedy Sdružení historiků ČR a předsedy české sekce Česko-německé komise pro učebnice dějepisu k brožurě R. Seidla „Osvětim. Fakta versus fikce. Nové a utajované poznatky o holocaustu.“ je zveřejněno na webových stránkách MŠMT. Ve výuce je doporučováno akcentovat rovněž téma česko-německých vztahů, včetně objektivních informací o odsunu sudetských Němců, poznávání kultury, jazyka a každodenního života dalších národností a etnik žijících v ČR. Žáci by měli být informováni o současných extremistických skupinách mládeže, antisemitismu, islamofobii, neonacismu, pravicovém a levicovém extremismu. Je zde upozorněno, že objeví-li se v určité lokalitě nárůst xenofobie, extremismu a rasismu, budou pedagogové dostatečně a aktuálně informováni pověřenými odbornými lektory jak o problematických skupinách, tak i o specifice kultury – menšiny či etnika, vůči které vznikla v lokalitě xenofobie.

3.2.3 Sondy a analýzy ke kulturní identitě a rozdílnosti, učebnice dějepisu

Ministerstvo uděluje a odnímá učebnicím a učebním textům pro základní a střední vzdělávání schvalovací doložku na základě posouzení, zda jsou v souladu s cíli vzdělávání stanovenými zákonem, rámcovými vzdělávacími programy a právními předpisy. V roce 2008 byla vytvořena publikace „Sondy a analýzy ke kulturní identitě a rozdílnosti, učebnice dějepisu“.

Publikace přispívá ke zkvalitnění učebnic, jejím cílem je předat učitelům informace, potřebné pro rozhodování, aby vybrali z nabídky nej kvalitnější a nejvhodnější učebnice, nakladatelé, recenzenti a autoři učebnic získávají informace potřebné pro tvorbu a recenzování učebnic. Publikace navazuje také na materiály vytvořené v předchozích letech ve spolupráci s Radou Evropy. Jedná se např. o překlad publikace R. Stradlinga: [Multiperspektivita ve výuce dějepisu](#), která na příkladu konkrétního vyučovacího předmětu ukazuje jeden z přístupů k multikulturní výchově ve školách.

3.3 Prevence sociálně patologických jevů

Problematika sociálně patologických jevů, mezi které je možné řadit i problematiku xenofobie, rasismu, intolerance a antisemitismu, je ošetřena v dokumentech MŠMT „Strategie prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti resortu školství, mládeže a tělovýchovy na období 2005 - 2008“ (č.j.:10844/2004-24) a „Metodický pokyn k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže ve školách a školských zařízeních (č.j.: 20 006/2007-51).“ Tato problematika sociálně patologických jevů bude rovněž součástí nově připravované „Strategie prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti resortu školství, mládeže a tělovýchovy na období 2009 – 2012.“

3.4 Oblast dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků

Vzdělávání pedagogických pracovníků, především jejich další vzdělávání, se uskutečňovalo v seminářích akreditovaných MŠMT.

Řadu seminářů organizoval Národní institut dalšího vzdělávání (IPPP), přímo řízená organizace MŠMT. Další přímo řízená organizace MŠMT, Institut pedagogicko-psychologického poradenství, uskutečnil vzdělávací program „**Extremismus jako vzdělávací riziko – prevence a pomoc**“, určený pro výchovné poradce, školní metodiky prevence, učitele základů společenských věd, psychology a speciální pedagogy škol, PPP a SVP. Prevence nesnášenlivosti, a potažmo i extremismu, je součástí pětiletého „Sebezkušenostního dlouhodobého výcviku pro vedení problémových třídních kolektivů“, který byl v IPPP ČR zahájen v r. 2007 a ukončen bude v r. 2011.

Rok 2008 byl vyhlášen Evropským rokem mezikulturního dialogu. V jeho rámci se uskutečnila řada aktivit a programů, jedním z nich byl i seminář „Evropský rok mezikulturního dialogu“, který se konal 11.12.2008 v prostorách MŠMT. Cílem semináře bylo poskytnout pedagogickým pracovníkům základních a středních škol informace o činnostech organizací, které se zabývají interkulturním vzděláváním. Seminář poskytl organizacím a školám inspiraci ke vzájemné spolupráci na tomto poli. Zároveň byl jedinečnou příležitostí k navázání kontaktů a výměně zkušeností z praxe.

3.4.1 Skupina MŠMT pro sociální programy ve školství

Na MŠMT byla nově vytvořena skupina, která se zabývá problematikou sociálních programů ve vzdělávání, ať se již jedná o děti, žáky a studenty se zdravotním nebo sociálním znevýhodněním, cizince, azylanty, příslušníky menšin, prevenci sociálně patologických jevů či společenskovední a multikulturní oblasti. Tímto administrativním krokem je lépe koordinována výše uvedená problematika uvnitř resortu. Tato skupina rovněž administruje dotační programy.

V roce 2008 vznikla při výše uvedené skupině MŠMT pracovní skupina pro multikulturalitu a vzdělávání cizinců. Jejím členy jsou odborníci v problematice multikulturality a vzdělávání cizinců, zástupci neziskových organizací a přímo řízených organizací MŠMT, České školní inspekce, azylových zařízení a pedagogických pracovníků. Tato skupina se zabývá aktuální multikulturní problematikou ve školství a vzděláváním cizinců.

Jedním z hlavních úkolů skupiny, který vyplývá pro MŠMT z usnesení vlády č. 259 ze dne 17. března 2008, je vytvořit diskusní platformu pro učitele a další pracovníky základních škol s větším počtem žáků- cizinců z třetích zemí, která by umožnila vzájemné setkávání a diskusi učitelů, zlepšení orientace v problematice žáků – cizinců a výměnu zkušeností a příkladů dobré praxe v oblasti přípravy v českém jazyce těchto žáků.

Témata jednotlivých setkání jsou rozdělena do oblastí vzdělávání. Úkoly, které vyplývají pro členy pracovní skupiny jsou: definovat dílčí cíle uvedené oblasti, uvést příklady dobré praxe, co je v této oblasti vzdělávání problematické, a co by se vše mohlo zpracovat z pohledu problematiky člena pracovní skupiny.

3.5 Integrace cizinců a podpora azylantů

MŠMT plní úkoly vyplývající z Koncepce integrace cizinců, přijaté každoročně usnesením vlády. Program na podporu aktivit v oblasti integrace cizinců na území ČR podpořil v roce 2008 celkem 13 projektů v celkové výši cca 1,5 milionu.

Projekty byly tématicky zaměřeny na:

- a) Podporu multikulturní výchovy dětí a mládeže
- b) podporu výuky českého jazyka jako cizího jazyka
- c) Studie zaměřené k problematice vzdělávání migrujících cizinců; uspořádání semináře ke vzdělávání cizinců.

MŠMT zajišťuje podmínky základního vzdělávání nezletilých azylantů, osob požívajících doplňkové ochrany, žadatelů o udělení mezinárodní ochrany na území České republiky a dětí cizinců umístěných v zařízení pro zajištění cizinců.

Cílem programu je zohlednit specifické problémy škol vzdělávajících tyto skupiny cizinců, které se nachází většinou v blízkosti azylových zařízení.

3.6 Dotační programy a vybrané projekty financované z ESF

V rámci dotační politiky podpořilo MŠMT, stejně jako v předchozích letech, problematiku boje proti extremismu, rasismu a xenofobii především v následujících dotačních programech, které jsou vyhlašovány v souladu s nařízením vlády č. 98/2002 Sb.:

- Podpora vzdělávání v jazycích národnostních menšin a multikulturní výchovy MŠMT. V roce 2008 MŠMT finančně podpořilo na 60 projektů ve výši cca 9,5 milionu Kč.
- Podpora integrace romské komunity Tento program je každoročně vyhlašován a administrován třemi resorty – Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvem kultury a Ministerstvem práce a sociálních věcí. V roce 2008 bylo v rámci dotačního programu na podporu integrace romské komunity podpořeno celkem 87 projektů v celkové výši cca 14,5 mil Kč.

Aktivita zaměřená na předcházení projevům rasismu a xenofobie jsou přirozenou součástí většiny projektů.

V rámci projektů ESF byla realizována řada aktivit, které s prevencí extremismu souvisejí. Kromě projektu VIP-Kariéra, v rámci kterého působili 3 roky na cca 100 školách školní psychologové a školní speciální pedagogové (jejich význam pro prevenci extremismu viz výše) se jednalo zejména o aktivity, probíhající v rámci projektu Střediska integrace menšin SIM, které přispívají k boji s extremismem a k potlačování nesnášenlivosti prostřednictvím působení multioborového týmu, zahrnujícího i kulturního antropologa. Souběžná činnost kulturního antropologa s ostatními profesemi pomáhá reflektovat vlastní situovanost a podmíněnost, zaměřením na společenské procesy v jejich širším kontextu může přispět k vyjasnění některých souvislostí, které jsou mimo oblast zájmu psychologů, pedagogů i sociálních pracovníků, a mohou dopomoci k adekvátnějším přístupům v praxi.

Pracovníci středisek v rámci své činnosti také realizovali vzdělávací semináře na školách, kde se pracovalo s tématy rasismu, nesnášenlivosti, multikulturality, vzájemného soužití, dále motivační programy pro děti ze sociálně vyloučených lokalit, za účelem jejich aktivního a úspěšného zapojení do procesu vzdělávání, potažmo pracovního procesu, apod.

4. Ministerstvo kultury

4.1 Oblast regionální a národnostní kultury

Prostřednictvím dotačních programů Ministerstvo kultury podporuje některé kulturní akce a činnosti, jejichž cílem je kultivovat společnost zejména cestou poznávání kultur různých národností a etnických skupin.

V rámci výběrových dotačních řízení získávají finanční prostředky příslušníci národnostních menšin žijících v České republice na rozvoj své kultury a kulturních aktivit, speciální dotační program je určen pro podporu integrace cizinců žijících na území České republiky a jiný na podporu integrace příslušníků romské komunity. Úkol realizovat každoročně tyto dotační programy je zakotven v usnesení vlády č. 40 ze dne 10. ledna 2001 k aktualizaci „Strategie účinnější státní podpory kultury - Kulturní politiky“. Oblast podpory kulturních aktivit příslušníků národnostních menšin a romské komunity byla upravena usnesením vlády ze dne 21. února 2007 č. 122 o nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 98/2002 Sb., kterým se stanoví podmínky a způsob poskytování dotací ze státního rozpočtu na aktivity příslušníků národnostních menšin a na podporu integrace příslušníků romské komunity.

V rámci programu na podporu kulturních aktivit národnostních menšin žijících v České republice jsou i nadále podporovány projekty českých občanů národnosti bulharské, chorvatské, maďarské, německé, polské, romské, rusínské, řecké, slovenské, srbské, ukrajinské a též projekt židovské kultury. Dotace jsou poskytovány i na kulturní multietnické akce, které přispívají k vzájemnému poznávání různých národnostních kultur a tím se snaží předcházet xenofobním jevům. V roce 2008 bylo v tomto programu podpořeno 86 projektů, na jejichž realizaci byla poskytnuta dotace v celkové výši 9 960 000 Kč.

Velkou důležitostí pro rozvoj etnické kultury, ale i pro výchovu multikulturní společnosti směřující k odbourání předsudků, rasismu a xenofobních postojů, má podpora integrace příslušníků romské komunity. Ministerstvo kultury vyhlašuje každoročně dotační program, zaměřený na podporu integrace příslušníků romské komunity. Projekty podporované v rámci tohoto programu mohou být zaměřeny na umělecké, kulturně vzdělávací a výchovné aktivity, studium romské kultury a tradic, dokumentační a ediční činnost, tvorbu a distribuci uměleckých hodnotných filmů přispívajících k integraci romské komunity a multietnické kulturní akce. V roce 2008 bylo v tomto dotačním programu podpořeno 31 projektů, celková částka poskytnutých dotací činila 2 000 000 Kč.

4.2 Oblast církví a náboženských společností

Ministerstvo kultury v roce 2008 v rámci své agendy registrace církví a náboženských společností a svazů církví a náboženských společností a evidence právnických osob nezaznamenalo žádné problémy s extremistickými, rasistickými nebo xenofobními projevy registrovaných či evidovaných subjektů nebo jejich představitelů.

V roce 2008 nebyla registrována žádná nová církev ani náboženská společnost. Návrh na registraci podala Církev Nové naděje. V současné době Ministerstvo kultury v rámci registračního správního řízení zjišťuje informace o případných extremistických, xenofobních, rasistických či jiných nebezpečných projevech skupin, ucházejících se o registraci. Rozhodnutí o registraci Církve Nové naděje jako právnické osoby působící na území České republiky proto dosud nebylo vydáno.

K ochraně společnosti před sektami slouží zejména ustanovení § 5 zákona č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o

změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech), v platném znění, které stanoví podmínky zabráňující působení nebezpečných náboženských skupin snažících se manipulovat s lidmi, vyvíjet na ně nátlak, využívat jejich slabostí a závislosti apod. Podmínky uvedené v ustanovení § 5 jsou závazné nejen pro registrované subjekty, ale i pro náboženská sdružení, která na Ministerstvu kultury registrována nejsou.

Činnost neregistrovaných náboženských skupin Ministerstvo kultury nesleduje. Není oprávněno monitorovat ani činnost registrovaných církví a náboženských společností. Je však povinno reagovat na podněty, které by dokládaly jejich nebezpečnou a protizákonnou činnost, a to nejprve výzvou k jejímu odstranění. Jestliže však i nadále církev nebo náboženská společnost v takové činnosti pokračuje, Ministerstvo kultury zahájí řízení o zrušení její registrace.

4.3 Oblast médií a audiovize

Z hlediska kompetencí Ministerstva kultury v oblasti médií a audiovize nedošlo v roce 2008 k přijetí žádných nových legislativních opatření.

Na legislativní úrovni k řešení problematiky extremismu přispívá ust. § 31 odst. 4 zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, které ukládá provozovateli vysílání ze zákona povinnost sestavovat programovou skladbu tak, aby ve svém vysílání poskytoval vyváženou nabídku pro všechny obyvatele, mimo jiné se zřetelem na jejich národnostní, etnický nebo sociální původ a příslušnost k menšině. Podle § 32 písm. i) je pak každý provozovatel vysílání a provozovatel převzatého vysílání povinen nezařazovat do programů pořady, které mohou utvrzovat stereotypní předsudky týkající se etnických, náboženských nebo rasových menšin. Podle ustanovení § 2 písm. c) a d) zákona č. 483/1991 Sb., o České televizi, ve znění pozdějších předpisů, poskytuje Česká televize službu veřejnosti mimo jiné vytvářením a šířením programů a poskytováním vyvážené nabídky pořadů pro všechny skupiny obyvatel se zřetelem na svobodu jejich náboženské víry a přesvědčení, kulturu, etnický nebo národnostní původ, národní totožnost, sociální původ, věk nebo pohlaví tak, aby tyto programy a pořady odrážely rozmanitost názorů a politických, náboženských, filozofických a uměleckých směrů, a to s cílem posílit vzájemné porozumění a toleranci a podporovat soudržnost pluralitní společnosti rozvíjením kulturní identity obyvatel České republiky, včetně příslušníků národnostních nebo etických menšin. Tyto povinnosti rovněž ukládá Českému rozhlasu zákon č. 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu, ve znění pozdějších předpisů. Český rozhlas také provozuje cizojazyčné vysílání jak na území ČR, tak do zahraničí. Nad dodržováním těchto povinností vykonává dohled Rada pro rozhlasové a televizní vysílání.

V rámci dotačního programu podpory rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin, anebo v převážné míře v jazycích národnostních menšin, je finančně přispíváno na vydávání periodického tisku a provozování rozhlasového či televizního vysílání v jazyce národnostních menšin, popř. šířeního informace o těchto menšinách. Také tuto formu státní podpory lze považovat za formu prevence proti vzniku případných extremistických nálad, vyplývajících z názorů a pocitů, že národnostní menšiny mají omezenou možnost rozvoje vlastního jazyka a že je na ně vytvářen jakýsi nátlak směřující k asimilaci.

V roce 2008 bylo v uvedeném dotačním programu podpořeno 24 projektů. Celková částka poskytnutých dotací činila 30 000 000 Kč.

V oblasti médií a kinematografie nejsou vypisována grantová řízení explicitně zaměřená na projekty, které se zabývají otázkami extremismu. V rámci výběrového dotačního řízení jsou však tradičně podporovány projekty, které se, mimo jiné, zabývají i touto problematikou. Zmínit lze např. Festival „Jeden svět“ (v roce 2008 podpořen částkou

4 000 000 Kč) a Festival „9 bran“ (festival česko-židovsko-německé kultury – v r. 2008 podpořen částkou 2 000 000 Kč).

4.4 Oblast umění a knihoven

Aktivity, podporované odborem umění a knihoven, mají k dané problematice vztah pouze nepřímý. Jsou podporovány takové činnosti, které mají přispívat ke kultivaci osobnosti, podporovat kulturní dialog i vzájemné poznání odlišných kultur. Nejen v rámci speciálních dotačních programů (tj. podpora, rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin, podpora integrace cizinců a podpora integrace romské komunity), ale i v dotačním řízení, které je zaměřeno na podporu profesionálního umění, jsou podporovány kulturní aktivity, které mohou napomoci ke snižování negativních společenských jevů. V roce 2008 bylo v rámci těchto aktivit podpořeno 17 projektů, celková částka poskytnutých dotací činila 3 640 000 Kč.

Jako každoročně, i v r. 2008 byl vyhlášen dotační program Knihovna 21. století, určený knihovnám evidovaným dle knihovního zákona č. 257/2001 Sb. Jedním z jeho okruhů je podpora práce s národnostními menšinami a integrace cizinců. Finanční prostředky jsou žadatelům (tzn. knihovnám evidovaným dle výše zmíněného zákona č. 257/2001 Sb., a občanským sdružením podle zákona č. 83/1990 Sb., jejichž účelem je knihovnická a informační činnost či její podpora) poskytovány na realizaci besed a výstav s cílem poznávání jiných kultur a na akvizici knihovního fondu pro národnostní menšiny. V dotačním programu Knihovna 21. století bylo v roce 2008 podpořeno 17 tematických projektů. Celková částka poskytnutých dotací činila 142 000 Kč.

4.5 Oblast ochrany movitého kulturního dědictví, muzeí a galerií

Výchovu a vzdělávání směřující k etnické a náboženské toleranci s cílem eliminovat řadu negativních společenských jevů, které souvisejí s extremismem, má v posledních letech na programu řada muzeí na území ČR.

Programově se touto problematikou zabývají především příspěvkové organizace Ministerstva kultury: Muzeum romské kultury, Památník Terezín, Národní muzeum – Náprstkovo muzeum asijských, afrických a amerických kultur, Národní galerie – Sbírka mimoevropského umění a Židovské muzeum v Praze, sdružení právnických osob, jehož zakladateli jsou Ministerstvo kultury a Federace židovských obcí v ČR. Jejich projekty jsou směřovány výchovně především k toleranci, proti rasismu a xenofobii a jiným formám extremismu. Seznamování s kulturou, historií a současností národů a etnik jiných zemí, zejména mimoevropských, je vhodné rovněž zahrnout do výchovy proti různým formám extremismu.

4.6 Nejvýznamnější akce v roce 2008

- **Památník Terezín** připravil cyklus jednodenních i vícedenních seminářů pro pedagogy (z ČR i ze zahraničí) „Jak vyučovat holocaustu“, dále cykly přednášek, seminářů, dílen a soutěží pro děti a mládež, např. „Role ghetta v průběhu války“, „Děti a mládež v ghettu“, „Všední den vězňů ghetta“, „Působení koncentračních táborů na vývoj a psychiku vězňů“, „Známé osobnosti a jejich osudy“, „Od čísla k jménu“, „Hledání stop“, „Umělecká činnost v represivních zařízeních“. Ročně navštěvuje tyto vzdělávací semináře více než 7 000 osob (z České republiky i ze zahraničí). Řada

témat je připravena pro vícedenní semináře. Organizovány byly také besedy s pamětníky: „Svědectví pamětníků“.

- **Židovské muzeum** v Praze rovněž pořádalo semináře pro pedagogy „Židé, dějiny, kultura“ s tématy, např. „Antisemitismus a šoa“, „Židé a současnost“. Také v roce 2008 pokračoval projekt „Zmizelí sousedé“, určený mladým lidem (ve věku 12 – 18 let) k pátrání po sousedech, kteří z jejich okolí zmizeli převážně v období 2. světové války. Jde o samostatný literárně-dokumentační projekt, který byl již v roce 1999 oficiálně pod záštitou Kanceláře prezidenta republiky v rámci Konference Fenomén holocaust vyhlášen Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. V roce 2008 získal ocenění Evropské komise „Zlatá hvězda aktivního evropského občanství“. V souvislosti s neblahým již 70. výročím pogromu známého pod názvem „Křišťálová noc“ připravil Institut Tereziánské iniciativy ve spolupráci s Židovským muzeem v Praze rozsáhlou webovou prezentaci obsahující texty historiků, fotografie, vzpomínky pamětníků a archivní dokumenty.¹⁰ Obdobně jako i v předchozích letech sehrávala významnou roli v seznamování veřejnosti s holocaustem řada putovních výstav. V roce 2008 to byly např. „Příběh dětí“ – kresby dětí z tereziánského ghetta, „Zmizelí sousedé“, „Pocta dětským obětem holocaustu“, „Muž, který si nedal pokoj - příběh Josefa Poláka“ a řada dalších.
- **Muzeum romské kultury**, jehož činnost jako státní příspěvkové organizace je systémově zajištěna od 1. 1. 2005, prezentovalo i v roce 2008 novou stálou muzejní expozici „Život Romů“. Kromě stálé expozice nabídlo muzeum široké veřejnosti celou škálu krátkodobých výstav a řadu jiných veřejných akcí – přednášky, dny otevřených dveří, slavnostní křty knih a hudebních nosičů (nejen) vlastní produkce, videoprojekce, přehlídky z fondu textilu – např. cyklus videoprojekcí: „Čarovné oči“ (Romové v českém a slovenském filmu 1923 – 2002), výstava černobílých fotografií Pavla Šterby „Trochu jiný svět“ aj.
- Naprosto mimořádným příspěvkem k problematice extremismu a boji proti němu byl v uplynulém roce **mezinárodní kongres na téma „Současná hrozba neonacismu a projevy xenofobie“**, jehož pořádání se ujal Památník Lidice (příspěvková organizace Ministerstva kultury) ve spolupráci s Filozofickou fakultou Univerzity Karlovy a který se konal ve dnech 1.- 4. října 2008 v Praze, v Lidicích a v Ležákách. Vlastní kongres se uskutečnil v prostorách Filozofické fakulty v Praze. I. blok přednášek s následnou diskusí se věnoval tématu „**Rasismus a hrozba neonacismu**“, II. blok tématu „**Romský holocaust**“. Součástí této významné mezinárodní akce byly doprovodné akce - např. ve spolupráci s Klubem autorů literatury faktu a s Magistrátem hlavního města Prahy se uskutečnily: Konference k 60. výročí úmrtí Egona Ervina Kische, odborné přednášky a prohlídka stálé expozice Památníku Lidice a jeho nově otevřeného vzdělávacího centra, komentovaná prohlídka pietního území v Lidicích za účasti lidických žen a dětí. Významným počinem bylo zahájení výstavy „**Oběti neonacismu po roce 1989 v ČR**“. Závěrečný přednáškový blok proběhl 4. října 2008 v Národní kulturní památce Ležáky.

¹⁰ (viz. <http://www.holocaust.cz/cz2//resources/pres/kristalovanoc70/kristalovanoc70>).

5. Ministerstvo práce a sociálních věcí

Usnesením vlády ČR ze dne 23. července 2008 č. 979 došlo k převodu agendy spojené s koordinací realizace Koncepce integrace cizinců na území České republiky z Ministerstva práce a sociálních věcí na Ministerstvo vnitra.

Vláda uvolnila v roce 2008 pro resorty zabývající se integrací cizinců finanční prostředky ve výši 25 mil. Kč na podporu projektů nestátních neziskových organizací.

MPSV vyhlásilo dotační výběrové řízení v Programu podpory integrace cizinců na projekty v roce 2008 zaměřené na poskytování sociálně právního poradenství cizincům, na podporu aktivit zaměřených na prohloubení znalostí českého jazyka a aktivit směřujících k usnadnění vstupu na trh práce, na informační, osvětové a vzdělávací aktivity, aktivity zaměřené na integraci zvláště zranitelných skupin imigrantů a na podporu rozvoje vztahů mezi cizinci a členy majoritní společnosti.

MPSV podpořilo v rámci tohoto programu v roce 2008 projekty NNO částkou 10.800.000 Kč. Některé další projekty byly podpořeny v rámci dotací MPSV na sociální služby. Kromě státního rozpočtu byly zdrojem financování prostředky ze zdrojů EU, a to z Evropského sociálního fondu, v jehož rámci projekty pouze dobíhaly, dále z operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost, Vzdělávání pro konkurenceschopnost, Praha – Adaptabilita a z Iniciativy Společenství EQUAL v ČR. V rámci těchto operačních programů jsou realizovány projekty zaměřené pouze na cizince ohrožené sociální exkluzí a na pomoc k přístupu na trh práce. Dalšími zdroji finančních prostředků byl Evropský fond pro integraci státních příslušníků třetích zemí 2007-2013 spravovaný Ministerstvem vnitra, dále Evropský uprchlický fond a dvě výzvy v rámci Blokovaného grantu z Finančních mechanismů EHP/Norska realizovaného Nadací rozvoj občanské společnosti (NROS).

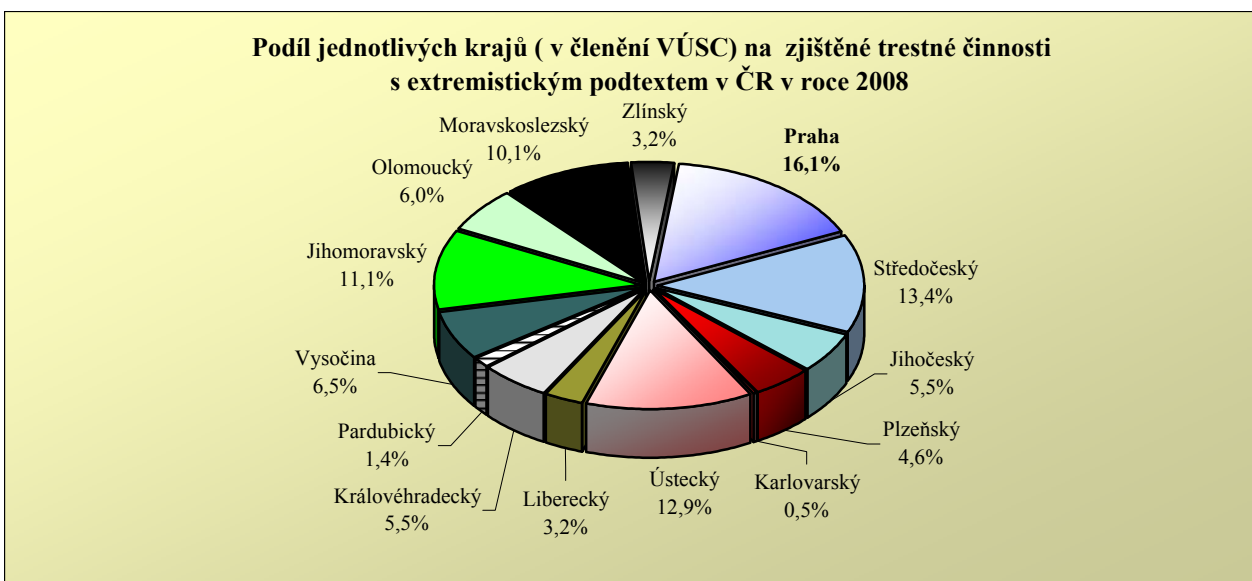
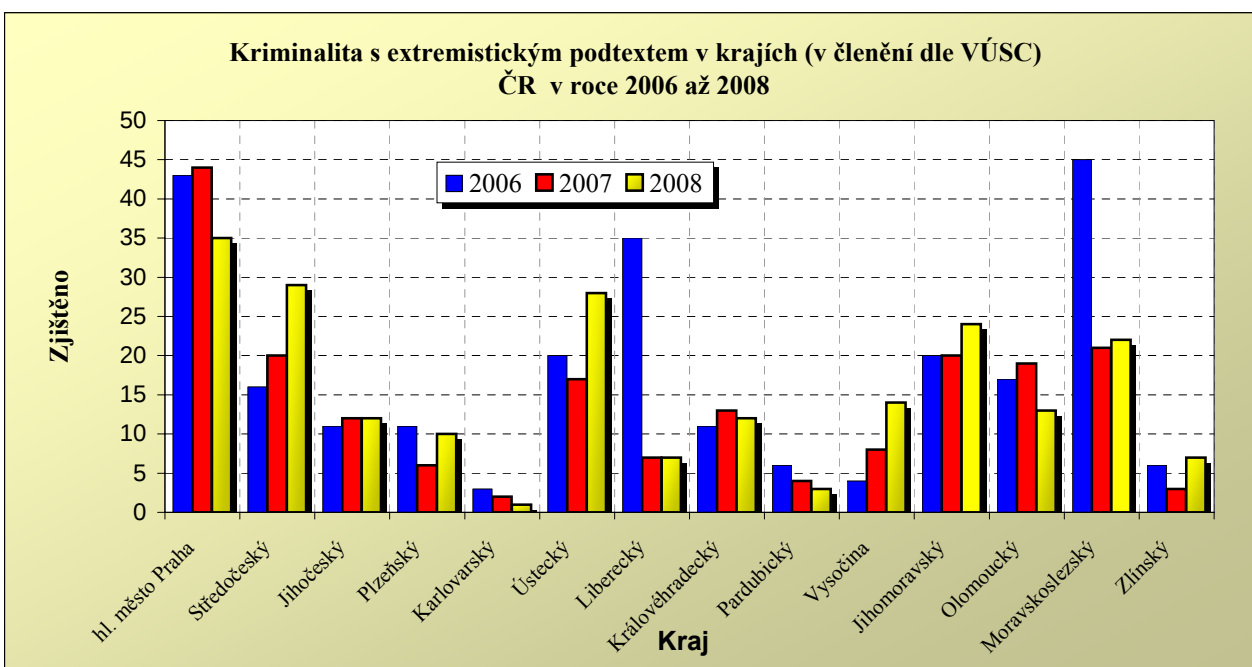
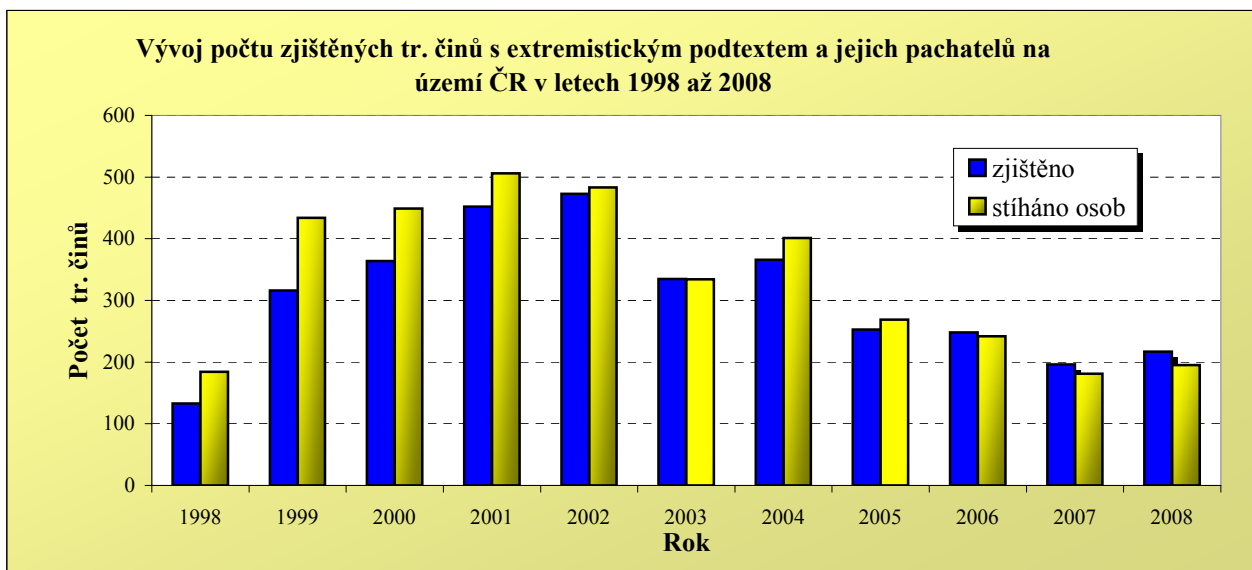
Ministerstvo práce a sociálních věcí se věnuje integraci sociálně vyloučených komunit, které často slouží jako zástěrka pro extremistické aktivity, především v rámci dotační politiky, v níž vynakládá finanční prostředky ze státního rozpočtu na podporu registrovaných poskytovatelů sociálních služeb. MPSV je dále administrátorem vybraných evropských fondů (ESF, ERDF), jejichž prostřednictvím mohou subjekty věnující se dané problematice žádat o finanční podporu. V těchto aktivitách bude MPSV pokračovat i v roce 2009.

Konkrétní opatření ve vybraných sociálně vyloučených lokalitách jsou v gesci Odboru pro sociální začleňování Úřadu vlády.

Příloha č. 2

Grafy, tabulky a mapka

Graf č. 1

Tabulka č. 1, Graf č. 2

Počet trestných činů s extremistickým podtextem v ČR v letech 2007 a 2008

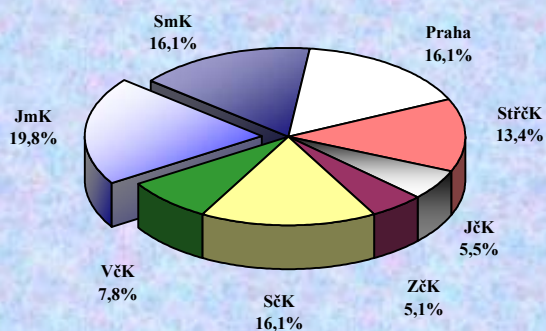
rok		2007	2008	změna fakt.
kraj	okres	počet tr. činů	počet tr. činů	
Praha	celkem	44	35	-9
Střek	Benešov	1	4	3
	Beroun	1	2	1
	Kladno	4	4	0
	Kolín	2	1	-1
	Kutná Hora	1	0	-1
	Mělník	3	3	0
	Mladá Boleslav	0	3	3
	Nymburk	1	1	0
	Příbram	3	8	5
	Rakovník	0	0	0
	Praha - venkov ¹⁾	4	3	-1
	celkem	20	29	9
Jčk	České Budějovice	5	5	0
	Český Krumlov	1	1	0
	Jindřichův Hradec	0	0	0
	Pelhřimov	0	0	0
	Písek	1	0	-1
	Prachatice	2	0	-2
	Strakonice	2	5	3
	Tábor	1	1	0
	celkem	12	12	0
Zpčk	Domažlice	0	0	0
	Cheb	0	1	1
	Karlovy Vary	1	0	-1
	Klatovy	0	0	0
	Plzeň - město	4	6	2
	Plzeň - jih	0	0	0
	Plzeň - sever	0	1	1
	Rokycany	2	3	1
	Sokolov	1	0	-1
	Tachov	0	0	0
	celkem	8	11	3
Svčk	Česká Lípa	1	1	0
	Děčín	4	2	-2
	Chomutov	2	3	1
	Jablonec n. Nisou	1	2	1
	Liberec	4	4	0
	Litoměřice	0	4	4
	Louny	0	1	1
	Most	6	8	2
	Teplice	3	9	6
	Ústí n. Labem	2	1	-1
	celkem	23	35	12

rok		2007	2008	změna fakt.
kraj	okres	počet tr. činů	počet tr. činů	
Vchčk	Havlíčkův Brod	2	2	0
	Hradec Králové	3	1	-2
	Chrudim	0	0	0
	Jičín	0	2	2
	Náchod	3	4	1
	Pardubice	3	3	0
	Rychnov n. Kněžnou	0	0	0
	Semily	1	0	-1
	Svitavy	0	0	0
	Trutnov	7	5	-2
	Ústí n. Orlicí	1	0	-1
	celkem	20	17	-3
Jmk	Blansko	2	3	1
	Brno - město	12	13	1
	Brno - venkov	1	3	2
	Břeclav	2	1	-1
	Zlín	1	1	0
	Hodonín	1	1	0
	Jihlava	3	8	5
	Kroměříž	2	2	0
	Třebíč	2	3	1
	Uherské Hradiště	0	2	2
	Vyškov	0		0
	Znojmo	2	3	1
	Žďár n. Sázavou	1	1	0
	Vsetín ²⁾	0	2	2
	celkem	29	43	14
Svmk	Bruntál	1	3	2
	Frýdek - Místek	1	1	0
	Karviná	6	5	-1
	Nový Jičín	0	1	1
	Olomouc	6	7	1
	Opava	3	3	0
	Ostrava	10	8	-2
	Přerov	4	4	0
	Šumperk	7	1	-6
	Jeseník	1	1	0
	Prostějov ²⁾	1	0	-1
	celkem	40	35	-6
Česká republika celkem		196	217	21

Vysvětlivky:

¹⁾ V roce 2007 byla sloučena OŘ PČR Praha-východ a Praha-západ do okresního ředitelství PČR Praha-venkov.²⁾ OŘ PČR Vsetín se přesunulo pod Správu PČR Jihomoravského kraje a OŘ PČR Prostějov se přesunulo pod Správu PČR Severomoravského kraje.

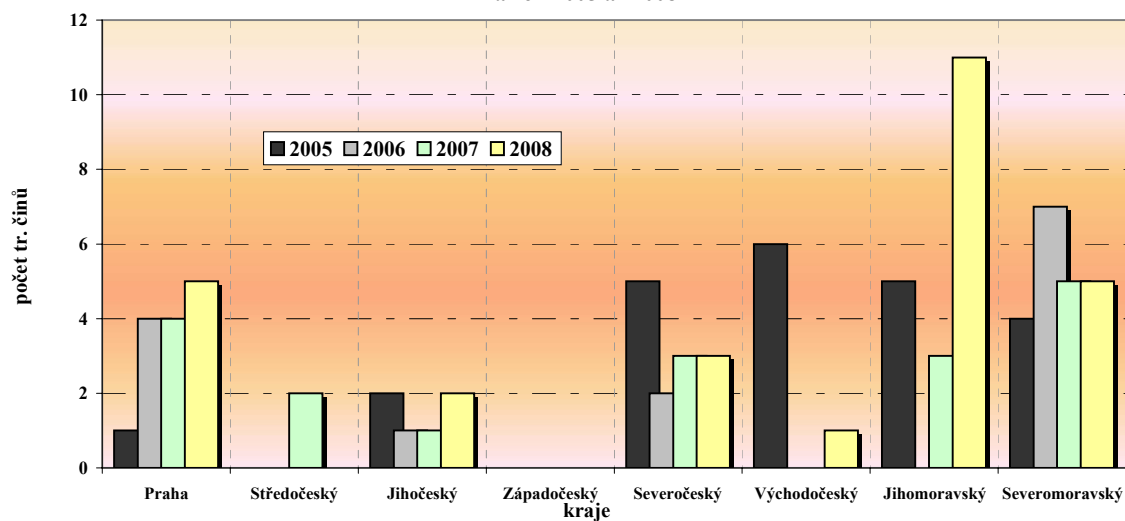
Podíl jednotlivých krajů na zjištěné trestné činnosti s extremistickým podtextem v ČR v roce 2008

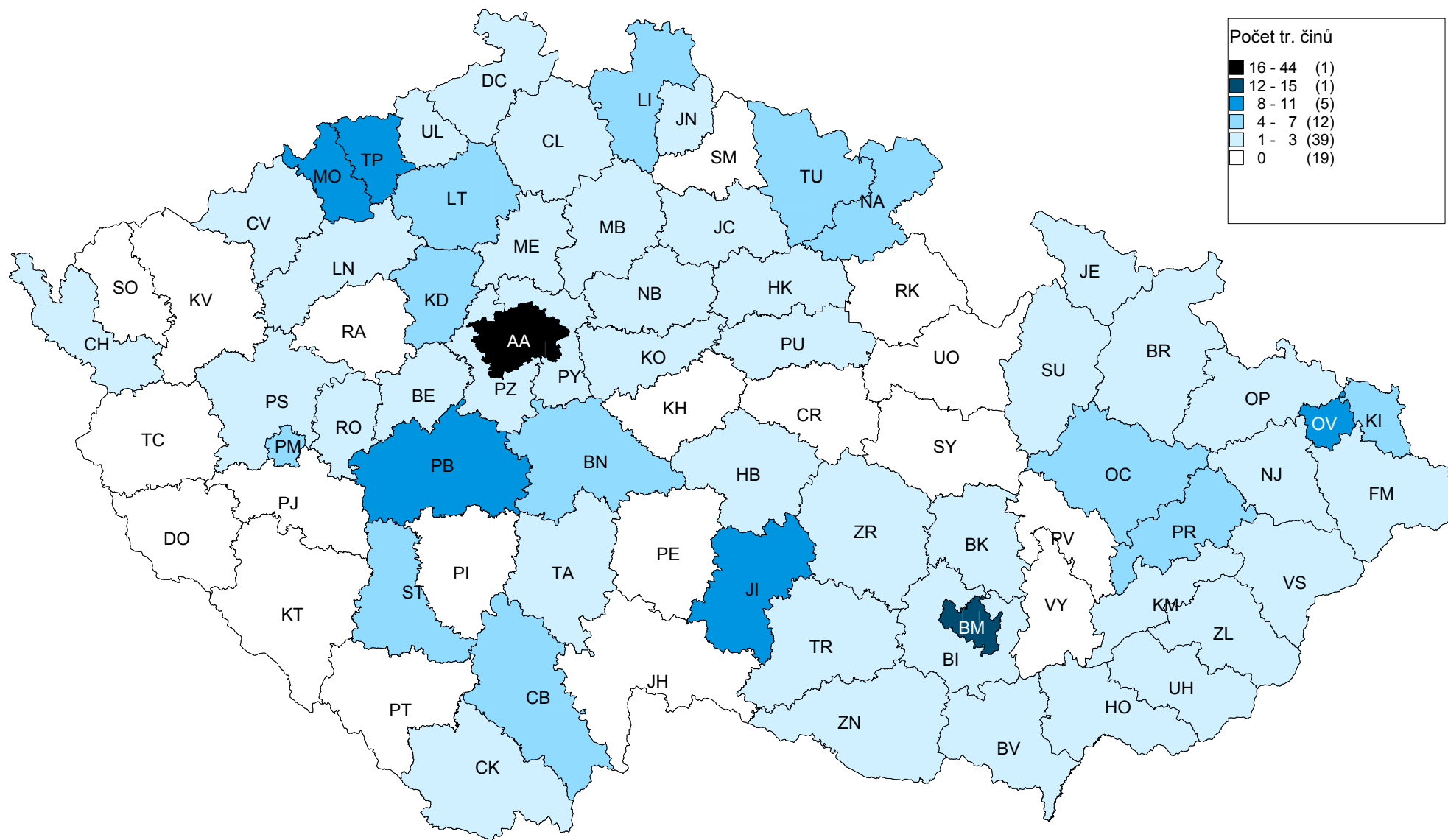
Tabulka č. 2, Graf č. 3

Zjištěné trestné činy s antisemitským podtextem za rok 2007 a 2008

§ tr. zák.	název	2007 kraj								2008 kraj									
		Praha	Středočeský	Jihočeský	Západočeský	Severočeský	Východočeský	Jihomoravský	Severomoravský	ČR celkem	Praha	Středočeský	Jihočeský	Západočeský	Severočeský	Východočeský	Jihomoravský	Severomoravský	ČR celkem
196 odst. 2	násilí proti skupině obyvatel a proti jednotlivci										1					1			2
198 odst. 1a	hanobení národa, etnické skupiny, rasy a přesvědčení		1					1	1	3							2	2	4
198 a	podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod			1		1				2	1								1
260	podpora a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod člověka	2	1			1		2	1	7	2		2		2		3		9
261	podpora a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod člověka	2				1			2	5	1				1		6	3	11
261a	podpora a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod člověka								1	1									0
Celkem		4	2	1	0	3	0	3	5	18	5	0	2	0	3	1	11	5	27

Zjištěné trestné činy v ČR s antisemitským podtextem
za rok 2005 až 2008

Zjištěné trestné činy s rasovým či jiným extremistickým podtextem v ČR v roce 2008

LEGENDA K MAPCE

KRAJ	ZNAČKA	OKRES
StřčK	BN	Benešov
	BE	Beroun
	KD	Kladno
	KO	Kolín
	KH	Kutná Hora
	ME	Mělník
	MB	Ml.Boleslav
	NB	Nymburk
	PY	Pha - vých.
	PZ	Pha - záp.
	PB	Příbram
	RA	Rakovník
JčK	CB	Č. Budějovice
	CK	Č. Krumlov
	JH	J. Hradec
	PE	Pelhřimov
	PI	Písek
	PT	Prachatice
	ST	Strakonice
	TA	Tábor
ZčK	DO	Domažlice
	CH	Cheb
	KV	Karlovy Vary
	KT	Klatovy
	PM	Plzeň
	PJ	Plzeň - jih
	PS	Plzeň - sever
	RO	Rokycany
	SO	Sokolov
	TC	Tachov
SvčK	CL	Česká Lípa
	DC	Děčín
	CHO	Chomutov
	JN	Jablonec n.N
	LI	Liberec
	LT	Litoměřice
	LO	Louny
	MO	Most
	TP	Teplice
	UL	Ústí n.L.

KRAJ	ZNAČKA	OKRES
VčK	HB	Havl. Brod
	HK	Hr. Králové
	CR	Chrudim
	JC	Jičín
	NA	Náchod
	PU	Pardubice
	RK	Rychnov n.K
	SM	Semily
	SY	Svitavy
	TU	Trutnov
	UO	Ústí n.O.
JmK	BK	Blansko
	BM	Brno
	BI	Brno-venkov
	BV	Břeclav
	ZL	Zlín
	HO	Hodonín
	JI	Jihlava
	KM	Kroměříž
	PV	Prostějov
	TR	Třebíč
	UH	Uh. Hradiště
	VY	Vyškov
	ZN	Znojmo
	ZR	Žďár n.S.
SmK	BR	Bruntál
	FM	Frýdek- Míst.
	KI	Karviná
	NJ	Nový Jičín
	OC	Olomouc
	OP	Opava
	OV	Ostrava
	PR	Přerov
	SU	Šumperk
	VS	Vsetín
	JE	Jeseník

Seznam zkratek

AČR	Armáda České republiky
AFA	Antifašistická akce
AN	Autonomní nacionalisté
B&H	Blood&Honour
BIS	Bezpečnostní informační služba
BNP	British National Party
BZÖ	Bund für zukunfuge Österreich (Svaz pro budoucí Rakousko)
CERD	Committee on Elimination of Racial Discrimination (Výbor pro odstranění rasové diskriminace)
CVI	Centrum včasné intervence
ČR	Česká republika
ČSAF	Československá anarchistická federace
ČVS	Číslo vyšetřovacího spisu
DS	Dělnická strana
DVU	Deutsche Volksunion (Německá lidová unie)
ENAR	European Network against Racism
ESF	Evropské sociální fondy
ESSK	Evidenčně statistický systém kriminality
EUMC	European Monitoring Centre on Racism and Xenophobia (Evropské monitorovací středisko rasismu a xenofobie)
EU	European Union (Evropská unie)
FARE	Football Against Racism in Europe
FAS	Federace anarchistických skupin
HveIVP	Hlavní velitelství Vojenské policie
JN	Junge Nationaldemokraten
KSČ	Komunistická strana Československa
KSČ-SČSP	Komunistická strana Československa – Československá strana práce
KSM	Komunistický svaz mládeže
KSZ	Krajské státní zastupitelství
MK	Ministerstvo kultury
MO	Ministerstvo obrany
MOP	Místní oddělení policie
MP	Městská policie
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MS	Ministerstvo spravedlnosti
MSZ	Městské státní zastupitelství
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MV	Ministerstvo vnitra
MZV	Ministerstvo zahraničních věcí
NATO	North Atlantic Treaty Organization
NG	Národní garda
NK	Národní korporativismus
NO	Národní odpor
NMV	Nařízení ministra vnitra
NPD	Nationaldemokratische Partei Deutschlands (Nacionálně demokratická strana Německa)
NPO	Návrh na podání obžaloby
NS	Národní strana
NSJ	Národní sjednocení
NSZ	Nejvyšší státní zastupitelství
NPÖ	Nationaldemokratische Partei Österreichs (Národně demokratická strana Rakouska)
NSEC	National Socialist Education Centre (Národně socialistické vzdělávací centrum)
NSJ	Národní sjednocení
OBP MV ČR	odbor bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra České republiky
OBSE (OSCE)	Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (Organisation for Security and Cooperation in Europe)

Seznam zkratek

ODIHR	Úřad pro demokratické instituce a lidská práva (Office for Democratic Institutions and Human Rights)
OŘ	Okresní ředitelství
OS – DS	Ochranné sbory Dělnické strany
OSN	Organizace spojených národů
OSZ	Okresní státní zastupitelství
Policie ČR	Policie České republiky
PP ČR	Policejní prezidium ČR
POW	Prisoners of War
P – SNJ	Primární prevence sociálně nežádoucích jevů
RMO	Rozkaz ministra obrany
RWU	Resistance Woman Unity
SKPV	Služba kriminální policie a vyšetřování
Tr.čin, tr.č.	Trestný čin
Tr.ř., tr.řád	Trestní řád
Tr.z., tr.zák.	Trestní zákon
ÚOOZ	Útvar pro odhalování organizovaného zločinu Služby kriminální policie a vyšetřování
USA	United States of America (Spojené státy americké)
ÚOOZ SKPV	Útvar pro odhalování organizovaného zločinu služby kriminální policie a vyšetřování
ÚSKPV	Úřad služby kriminální policie a vyšetřování Policejního prezidia ČR
ÚZSI	Úřad pro zahraniční styky a informace
VF	Vlastenecká fronta
WPM	White Power Music
ZOP	Základní odborná příprava policistů
ZP PP ČR	Závazný pokyn policejního prezidenta ČR

Strategie boje proti extremismu

Editoři:

PhDr. Ladislava Tejchmanová, CSc.

(Část I: Problematika extremismu na území České republiky v roce 2008, Část III, Příloha č.1)

Mgr. Jiří Pětioký

(Část II: Koncepce boje proti extremismu)

Jiří Beneš

(Část III, Příloha č. 2: Tabulky, grafy a mapka)

Vydalo

Ministerstvo vnitra ČR, odbor bezpečnostní politiky
Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7 – Letná

I. vydání

Praha 2009